

~~Dubl. zu Tm 7040~~ Hdg

~~Sonst 00~~

O/P. Hdg.

123.

C

č. 67

Eendit's Calit'y ogy annuering Celeb-
rity Angl. G. S. Lib. G. sup. H. in Epist
H. Tor. H. Tor. in Philo. G. P. VI. a. p. 972.
1799. ad p. 1051.

Referendy von huz Christlichem Huzen
Batav. u. s. h. r. in d. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
1695. G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
1799. G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
H. Tor. H. Tor. in Philo. G. P. VI. a. p. 972.

H. Tor. H. Tor. in Philo. G. P. VI. a. p. 972.
L. X. in d. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
1695. G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
1799. G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
H. Tor. H. Tor. in Philo. G. P. VI. a. p. 972.

Stephan Moyre, S. T. D. ex P. Lugdun.
Batav. in d. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
1695. G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
1799. G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.

Mr. Tournefort, in d. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
Batav. in d. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
1695. G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.
1799. G. S. G. L. a. t. L. X. in d. L. X. in d. L. X.

[Faint, illegible handwritten text in a historical script, possibly Latin or German, located in the upper portion of the page.]

IRENAEI CARPENTERII
ERV DITORVM
COELIBVM
SEMIGENTVRIA NOVA

ACCEDIT
DANIELIS HEINSII
EPISTOLA
AN ET QVALIS
VIRO LITERATO
DVCENDA SIT VXOR

VITTEMBERGAE SAXONVM
APVD CHRIST. THEOPH. LVDOVICVM
A. G. CIOIO CCXV

LIBRARIUS CAESAREUS

REVISORAM

CORRECTORAM

SEMPER VIGILANTIA

LIBRARIUS CAESAREUS

REVISORAM

CORRECTORAM

SEMPER VIGILANTIA

P R O O E M I V M

Q Vinquaginta denuo tibi,
L. B., eruditorum, qui
coelibem egerunt ui-
tam, una cum Hein-
si suaforia, de literati coelibatu,
offero, utque hoc institu-
tum meliorem in partem inter-
preteris, pro eo, ac par est, pe-
to abs te atque contendo. Di-
cere uero posses, non omnes,
quos in medium protuli, uiros
coelibibus ascribi debere, saltem
eos, qui uitam cum morte in o-
ptimo aetatis flore, saepe et-
iam uix impetrato munere,
commutauerunt. Scias tamen,

A 2

si ita

si ita sit colligendum, certe paucissimos iure coelibibus annumerari posse, cum satis superque constet, matrimonium senes quoque haud raro contraxisse. Sic Henr. Valefius (a), annum aetatis LIX, et Ioannes Auentinus (b), LXVI, egressi, Ioannes item Menardus (c), admodum senex, uxores duxerunt.

(a) Vid. Henningii VVirtenii Diar. Biograph. T. I, ad A. 1676.

(b) Vid. Melch. Adamius, Vitt. Philosophorum p. 77, ed. Francof. 1663, in 8, P. Freherus, Theatri Virorum erudit. Clar. p. 1443, A. Clarimundus, Vitarum Clariss. in re literaria Virorum p. VI, p. 196, M. Godofr. Boettnerus, Disput. I, de Malis Eruditorum Vxoribus, §. 15.

(c) *Duxit uxorem*, inquit P. Iouius, *Elogg. Virorum Doct.* p. 152, edit. Basil. 1577, in f., *plane senex, et articulorum dolore distortus, ab aetate formaque florentis iuuenis toro dignam, adeo leui iudicio, et letali quidem intemperantia, ut maturando funeri suo aliquanto prolis, quam uitae, cupidior ab amicis censeretur.*

runt. Ioannes Auratus (a), poeta, seniles amores, quibus septuagenario maior fuit irretitus, licentiae poeticae titulo excusare non dubitavit. Sufficit itaque, coelibes eos defunctos, si uel maxime sit incertum, an, si diutius ipsis uiuere licuisset, ad nuptias animum fuerint applicaturi. Neque raro complures hodie, quando praeficiuntur muneri, mature satis produnt, coelibes se non esse permanfuros, propterea, quod Martham ferre prius ambiant, quam Spartam, uel, si oblatam recusent, etiamsi talem forte, qualis olim erat solibus perusta Sabina, sparta non temere potiantur. Non solos uero literati ordinis principes, seu mauis, Rolandos, hic

A₃ recen-

(a) Conf. M. Christ. Altmanni Disp., de Senio Eruditorum, Lipsiae, 1711, habita, p. 29.

recensere, sed alios quoque, minorum quasi gentium deos, ad iicere mihi libuit, quoniam saepe etiam illi, quorum nominibus ne M quidem, aut L, praefixum, maiore possunt esse praediti eruditione, plusue interdum commodi asferre publicae rei, quantumuis non omnes scriptorum copia rumpant tabernas, nec ab omnibus cum pompa ebuccinentur, ex quibus non pauci uerticem quoque Parnassi conscenderent, nisi mors eos ipsa mature nimis ueluti supplantaret. Multi enim, quod doctiores uideantur, alios pronihilo ducunt, scriptaque ipsorum aspere perstringunt, plerunque semper ne ipsi quidem satis docti. Superuacaneum praeterea duxi, totam cuiusque uitam ad iicere, eaque de causa tantum

tantum apposui, quantum ad
 instituti rationem pertinere ui-
 lebatur, optaremque, me cau-
 sas nunquam non addere potu-
 isse, quam ob rem a foedere
 matrimonii hic uel ille abhor-
 ruerit, quas tamen ipsas, cum
 uitarum scriptores interdum hic
 taceant, fingere mihi religio fu-
 it. Libens quoque concedo,
 nihil, aut parum, ad haec talia
 scripta conficienda, requiri artis,
 nec, libellis eiusmodi edendis,
 multum famae comparari, sed,
 cum haec iam olim, solius pro-
 pe animi gratia, congerere coe-
 perim, nihil admodum causae est,
 cur ab hoc me proposito patiar
 deterreri. Parum quidem abfui-
 set, quin fumus quidam, ex nescio
 cuius culina, nidore suo perstrin-
 xisset nares, quos tamen, fa-
 cile subodorari postea coepi, ni-
 hilo

hilo plus afferre mihi posse periculi, quam fulgur ex pelui, aut Panicos terrores. Scribit enim misericors iste censor, Multa de coelibibus meis commoneri posse, me uero iam habere iudicem, neque addendam afflicto esse afflictionem, qua miserandi tamen formula de ipso potius, quam de me, liceret uti, cum bonus iste uir sale haud paullo acriore sit perfricatus ab iis ipsis (*), quos ille mihi hostes tam inferos pingere frustra laborat. Tantum enim abest, ut, me a clarissimis Bibliothecae conditoribus laesum esse, putem, ut potius, solennibus suis salibus aliquid eos largiri uoluisse, credam. Neque enim is ego sum, qui statim indignor, si quid in meis qualibuscunque commentationibus occurrat, quod

(*) Vid. Neue Bibliothek, P. xxvi, p. 606.

quod recte monendi causam uel
 minimam praebuisse uideatur.
 Ego uero, potiori forsan iure,
 eorum in numerum retulerim
 Coquos illos, qui, omnis alio-
 rum iudicii impatientes, ridendo
 uerum dicentes ad calones ab-
 legare malunt, quam agnosce-
 re uulnera sua et sanare. Litem
 hanc interim pro suspensa tan-
 tisper habebo, dum ostendatur
 mihi, quae tandem sint enor-
 mia ista peccatorum genera,
 quorum ille me uoluit insimu-
 lare, promptusque ero et pa-
 ratus ad respondendum, resalu-
 taturus quidem tam bona fide,
 quam fuero salutatus. Sed fortasse
 me socium iste periculi sui uoluit
 habere, ad curam ordinandae bi-
 bliothecae suae relegandus, quo-
 ad parturiat aliquid montibus su-
 is dignum, atque a muribus Ho-

Handwritten notes in brown ink:
 Ad h. n. d. d.
 H. J. C. H. v. d. H.
 H. J. C. H. v. d. H.
 H. J. C. H. v. d. H.

A s ra

rationis abhorrens. Illud quidem peruelim scire, quo iure, quae iniuria, defensoribus coniugii Pontificiis subiunxerit idem ille coelibum decadem, quam tamen ipsam non aliunde, quam ex Observationum suarum colluue (a), ubi parem is confecit numerum, non sine nausea quadam, recoxit, homines praesertim, plerosque omnes, a *clericatu* ipsius immane quantum alienos. Praestitisset igitur haud dubie, si theologos potius, a castris Pontificiis alienos, in aciem producere maluisset, ostendendo, extra Pontificias cohortes quoque reperiri *clericos*, quos sua sponte, non coactos, coelibatum, nec paullo, quam apud Pon-

(a) Iudicium de his Observationibus, et in primis P. XIIX, uid. in den Aufrichtigen und unpartheyischen Gedanken, über die Journale, Extracte und Monats-Schriften, P. IV, p. 329, sqq.

Pontificios, sanctiorem, coluisse, dici queat. Sancte alioqui confirmare possum, me decadem ipsius coelibum non solum in aduersariis meis habuisse, uerum decade haud una, si libeat, in posterum quoque posse, negotio haud difficili, adaugere. Te autem, B. L., maiorem in modum rogo, ut, si quid humanitus forsitan sim passus, pro tuo, quem speramus, in literas pariter, ac literatos, amore, uel emendare (a), uel supplere, ne graueris. A. CIO IO CC XIII, IX Cal. Quintiles. CON-

(a) Hanc in sententiam, Cent. Coelibum singul. pag. 38, expungere tibi licebit Michaellem Neandrum, quem, accuratius inquirendo, deprehendi, coelibem non fuisse, id quod tu sis sciens. Deleatur item paginae sequentis uox prima, *Augustus*.

CONSPECTVS
 ERVDITORVM COELIBVM
 HAC SEMICENTVRIA
 COMPREHENSORVM

L. Allatius	Paphnutius
P. Baylius	I. Pafferatius
I. V. Bechmannus	F. Petrarcha
M. A. Bonarotus	C. Pfafradius
M. Braschius	I. Picus
V. Camdenus	Plato
L. Curtius	C. A. Pompeius
N. Faber	B. Pozernius
E. Grindalus	Priscillianus
N. Heinsius	S. A. Propertius
Hieronymus	P. Ramus
I. H. Knoblachius	I. Rhenferdus
C. I. Langius	P. Schadius
C. E. Lehmannus	M. Schneiderus
D. Lipstorpium	C. Schroeerus
I. Lyferus	H. Siuerus
R. Maffeus	I. Syluius
E. Marbachius	Thales
R. Marefius	G. G. Titius
I. B. Morinus	G. H. VVelfchius
A. Morus	H. VVittekendus
P. Mullerus	H. VVolfius
G. Naudaeus	I. VVouuerus
I. Oefelius	Xenocrates
Origenes	Zeno

M. G. Ziegra.

ERVDITORVM
COELIBVM
SEMICENTVRIA NOVA

LEO ALLATIVS,

Chius, Graecus, Venetiis ad Pontificiorum transit castra, atque a Pontifice Romano, Urbano IIX, Bibliothecae Vaticanae praefectus fuit, multis uariisque clarus scriptis, † A. CIIO CLXIX, octogenario maior. (a)

PETRVS BAYLIVS,

Gallus, Carlati, A. CIIO CXLIX, natus, A. CIIO CLXXV, Sedanum Philosophiae Professor uocabatur, Academia uero Sedanensi ab rege Galliarum deuastata, A. CIIO CXXCI, Philosophiae et Historiarum Professor Roterodami constituebatur. Anno CIIO CXXCIII, ad prouinciam docendae Philosophiae, a Franequeranis inuitabatur, quam tamen recusabat.

B

A. CIIO

(a) *Vid. H. Ghilinus, in Theatro Ital., uol. 2, pag. 173, P. Baylii et Moreri Dictionar., Mabillonii Museum Italicum, Clarmundus, d. l., P. VI, p. 74, sqq., Neue Bibliothec, P. XIII, p. 229, sqq.*

A. **CIO IO C XCIII**, apud ministros
 Britanniae regis a Iurico, Professore
 ibidem Theologo, cum quo multae
 ipsi erant controuersiae, inculcatur,
 ac si pacem, Gallos inter et Britonas,
 scripto quodam conciliare uoluisset,
 hanc ipsam ob causam munus suum
 relinquere coactus. † ibidem, A. **CIO
 IO CC VI**, aet. **LIIIX**. (a)

**IOANNES VOLCMARVS
 BECHMANNVS,**

Fidelhusae, in Turingia, A. **CIO IO C
 XXIII**, ex patre M. Ioanne Friderico,
 P. L. C. et ibidem sacerdote, pro-
 creatus, iactis, in Schola Vinariensi
 et Gothana, fundamentis, adiit Ie-
 nam, ubi animum ad studium Iuris
 applicuit, A. **CIO IO C XLIX** insigni-
 bus Doctoris ibidem auctus, A. **CIO
 IO CLIX** Professor iuris extraord.,
 posteaque ordinarius, in eadem Aca-
 demia,

(a) *Vid. Baylii Obseruat. Miscellaneae, occasione
 Cometae, qui A. 1680 apparuit, Anglice,
 1708, in 8, denuo editae, quibus adiecta Bay-
 lii Vita. Conf. Acta Erudit. Lips. A. 1711, p.
 103, sqq., Neue Bibliothec, P. XI, p. 78, sqq.
 Noua Literaria Hamburgensia, A. 1707, p.
 372, sqq.*

demia, constitutus, quem Leopoldus quoque, Imperator, Comitis Palatini honoribus ornauit. † Ienae, A. MDCCXXCIX, aet. LXV. (a)

MICHAEL ANGELVS
BONAROTVS,

Italus, in pago Casealino, ditionis Aretinae, A. MDCCCCLXXIII, patre lanificii sericique elaboratione se et liberos, quorum bene multos habebat, sustentante, natus, philosophus, poeta, pictor, architectus, sculptor, statuarius, insignis, † A. MDCLXIII, aet. XC (b). Quidam de eo sic cecinit,

*Quis pinxit melius, quis struxit, duxit in
aere,
Marmora quis sculpsit, doctius aut cecinit?*

MARTINVS BRASCHIVS,
Grubenhagii, ducatus Meclenburg.
B 2 oppi-

- (a) Vid. M. Ioannis Casp. Zenneri Vitae Prof. Ienens. p. 174, sqq.
- (b) Vid. Georgius Vasarius, Aretinus, de Pictoribus, Anonymi Notitiae Letterariae ad Historiche intorno a gli Homini illustri dell'Accademia Fiorentina, P. I, in Firenze.

oppido, natus, in Academia Rostochiensis Logices Professor, orator, philosophus, poeta, praeclarus, † A. MDCCVI, aet. XXXVI. (a)

VILELMVS CAMDENVS,

Londinensis, initio scholae Westmonasteriensis hypodidascalus et Gymnasiarcha, deinde in Fecialium collegium ascitus et Clarentius factus, tandem Oxoniae in collegio Chelsciano Historiarum Professor, † A. MDCCXXIII, aet. LXXIII. (b) Thomas Smithus de eo sic scribit (c). *Ut a literis neutiquam auocaretur, Ortelii, Scaligeri, aliorumque, quorum fama melius scriptis, ex foecundissimo cerebro prognatis, quam longa nepotum serie, in omne aenum propagabitur, exempla aemulatus, opulentis matrimonii, quae multa studiorum impedimenta allatura praecidisset,*
uitam

A. 1700, in 4, p. 87, sq., Freherus, d. l., p. 1460, Monatliche Auszuge, A. 1702, M. Junii, p. 46, sq., Vincentii Paraucini Singularia, de Viris eruditione claris, p. 146.

(a) Vid. Henn. VVittenii Vit. Philosoph. Dec. I, p. 1, sqq.

(b) Idem, Diar. Biograph. P. I.

(c) In Vita Camdeni,

*uitam praetulit coelibem, sancti proposuit
usque et usque retinentissimus.*

LANCIVS CVRTIVS,

Mediolani natus, Graecae Latinae-
que linguae peritissimus, poeta item
non vulgaris, *contentus paruo (a), sibi-
bique soli, uti saepe dicebat, et ingenio suo
uiuens, et coelebs, et liber, sine labe nomi-
nis, ad senectutem peruenit, nihil obiter
immutato uetere cultu, cum ceteri ciues,
non obscura confessione seruitutis, aduen-
tu Gallorum, peregrinam induti uestem,
et capillum ad aurem subtondentes, eum,
pristino more togatum, proluxaeque coma-
tum, petulanter irriderent.*

NICOLAVS FABER,

Gallus, fortuito casu, in pueritia, o-
culo orbatu, Tolosae, Patauii, Bo-
noniae, iuri ciuili operam dedit, Ro-
maeque per IIX menses commora-
tus, annos natus XIIIX, cum se in patri-
am et domum maternam recepisset, totum
se pietatis ac Philosophiae studijs dedit,
quibus ut liberius et expeditiore animo
uacaret, coelibem uitam agere instituit, et
amico cuidam, ad nobilis puellae nuptias

B 3

ambi-

(a) *Vid. Iouius, d. l., p. 116.*

ambiendas aliquando incitanti, respon-
dit, Vellem, apud me aequae firma
ac rata sint omnia, ac meum illud
animi propositum et uotum, quo se-
mel statui, me nunquam uxorem du-
cturum. Indeque sibi summam illam et
inoffensam, tota uita sua, mentis tran-
quillitatem comparauit, dum, uix adulta
aetate, quo se animus dirigat, instituit,
nec haerens et anxius, quid agat, certum
sibi iter, quod metiatur, et metam, quae
conquiescat, proponit (a). A. MDCCCXXCI,
cum, per aliquot annos, in foro uer-
satus esset, ut matri gereret morem,
in numerum consiliariorum, qui re-
bus ad aquas et syluas spectantibus,
in Gallia, praesunt, receptus est, post-
ea uero sua se sponte abdicauit hoc
munere. A. MDCCCXCVI, ut Henr.
Borbonium, principem Condaem,
in capitibus pietatis, morum ac do-
ctrinae, institueret, a Galliarum re-
ge eligitur, tandemque, aulae pertae-
lus, uix a rege, sed aegerrime a prin-
cipe, dimissus est, denuo tamen, Hen-
rico

(a) *Frider. Balbus, in Vita Fabri, quae in Vitis*
Select. quorund. eruditiss. ac illustr. uiro-
rum, Vratisl., 1711, in 8, editis, p. 81, extat.

rico Magno interfecto, matricque Augustae Ludouici XIII, regis impuberis, tutela et regni procuratione tradita, idem sibi munus imponi, passus, eoque per sexdecim tantum functus menses, † A. CIIOCXII, aetatis LXIIX, prid. Non. Nouembres.

EDMUNDVS GRINDALVS,

A. CIIOXIX, in Cumbria, parte Angliae, qua septentriones spectat, natus, A. CIIOXLIX Antistes Londinensis, A. CIIOCLXXEboracensis, et, A. CIIOCLXXVI, Archiepiscopus Cantuariensis, constitutus, ab regina Elisabetha, ob uaticinandi, ut uocabantur, exercitia, ad semestre tempus ab officio suspensus fuit, sed A. CIIOCLXXXII crimine absolutus, quanquam, ob amissum uisum, munere haud poterat amplius fungi. Hinc tandem, cum uideret, id, quod antea obtinere non poterat, ab regina sibi esse concessum, A. CIIOCLXXXII, IIX Cal. Apriles, a munere se decreuit abdicare, impeditus tamen rebus uariis, † A. eodem, prid. Non. Quint., aet. quartum et sexagesimum agens. (a)

B 4

NI-

(a) *Vid. The History of the Life and Acts of*

NICOLAUS HEINSIVS,

Lugduno Batavus, Danielis filius, Foederatorum Belgii Ordinum, ad aulam Gothorum regis, legatus perpetuus, poetarum ueterum et imitator, et sospitator, insignis, Hagae Com. † A. MDCLXXXI, aet. LXI. (a)

HIERONYMVS,

Dalmata, in urbe Stridonensi, circa A. CCCXXIX, natus, ab A. cccLXXIX inclarescere coepit, quo anno ad Presbyteri munus a Paulino Antiocheno est admotus, eremi Bethlemitici factus incola A. CCCLXXXIII, † Bethlehemi, A. ccccXX, aet. XCI. *In hoc reprehendendus (b), quod, dum uirginitatem immodicis prorsus laudibus efferat, de nuptiis minus honeste ac uerecunde sentire uideatur. Certe digamos tanquam sortis solummodo meliores facit, cum immundis arcae Noae animalibus et serpentibus confert, mulieremque, secundas nuptias repetentem, cani ad uomitum, sui que lotae ad uolutabrum*

Edmunda Grindal, etc. Londini, A. 1710, in f., editore Ioanne Strype. Conf. Acta Erudit. Lips., Supplem. V, sect. 7, p. 294, sqq.

(a) *VVittenius, d. l.*

(b) *Vid. Ganeus, in Histor. Liter. Script. Eccles.*

brum reuertenti, comparare non erubescit.

IOANNES HENRICVS
KNOBLACHIVS,

Vittemberga Saxo, ex Academia patria, in qua Sapientissimi Ordinis per id tempus erat Assessor, A. ∞ 10 CXCIX ad munus Rectoris, in Gulstrouiensi Pomeranorum Gymnasio, obeundum, uocatus, ei muneri uix per annum potuit praesse, † quippe mox insequente anno, aetatis XXVI, uita dignius longiore. (a)

CHRISTIANVS IOANNES
LANGIVS,

Pegauia Misnicus, A. ∞ 10 CLV, patre Samuele, S. Theol. Doctore, et tum Ephoro ibidem, postea uero S. Theol. apud Lipsienses Professore et Antistite, natus, Lipsiae, A. ∞ 10 C LXXVI, Philosophiae Baccalaureus, A. 10 CXXX Magister et Medic. Baccal., ∞ 10 CXXI, habita disputatione, de *Cephalalgia*, Medicinae Doctor creatus, A. autem ∞ 10 CXXXCV inter Medici Ordinis Assessores receptus. *Cor-*

B 5

pulen-

(a) *Cl. G. Ludowici, Hist. Rectorum, Gymnas. Scholarumque celebr., P. III, P. 419.*

pulentus (a) maxime fuit, et uxorem nunquam duxit, artis vero diuinæ theoriam profundiorē cum praxi Medica, quod paucissimi aut uolunt, aut possunt, coniunxit felicissime, tempusque omne uisitandis aegris et instruendis discipulis dedit, quorum in numero, cum moreretur, plures, quam CXX, Medicinæ Doctores fuerunt. Quos alii sumptus faciunt in sustentatione rei familiaris, hos potius ad libros hinc inde coemendos destinauit.

-- Sic uitam omnem transegit, aliis inserviēdo magis, quam indulgendo sibi, donec, A. MDCCCL, post breuem morbum, † aet. anno XLVI. Scripta eius, curante celeberr. D. Augusto Quirino Riuiuo, Lipsiæ, A. MDCCCLIII, in f., lucem aspexerunt.

CHRISTIANVS EHRENFRIÐVS
LEHMANNVS,

Annaeberga Misnicus, patre D. Christiano, Antistite h. t. apud Freibergenses, in Hermunduris, et meritis,
et an-

(a) Vid. Noua Liter. Hamburg., A. 1704, p. 176, sqq. Haec ipsa forsā causa fuit, cur abstinerit ab uxore. Conf. Historische Remarques A. 1701, p. 199.

et annis, uenerando, natus, Lugdu-
ni-Batauorum, A. CIO IO CC X, prid.
Cal. Maias, habita, de *Α'voεξία*, disputati-
one, ampliffimis Laureae Medicae ho-
noribus auctus, anno insequente, ab
Senatu sanctiore, qui Dresenae est,
Saxonicarum, in Belgio Foederato
stipendia tum merentium, copiarum
Medicus princeps electus, † Duaci, A.
CIO IO CC XII, III idus Quintiles, anno
aetatis fere XXX, quem sibi annum,
iam olim praedixerat, fatalem fore.

(a)

DANIEL LIPSTORPIVS,

Lubecensis, I. V. D., aulae primum
Vniuersitatis Mathemicus, et Ducum
Saxoniae studiis praefectus in Aca-
demia Ienensi, Iuris deinde Profes-
sor Vpsaliensis, postea Hagae Comi-
tum Curiae Hollandicae Aduocatus,
tandem, in patriam redux, † A. CIO IO C
XXCIIII, ipfis Cal. Septembr., aet.
LIII. (b)

IOAN-

(a) *Vid. eius Funebria, in quibus et uita
Lehmanni, a Cl. M. Theoph. Grabenero,
Gymn. Freiberg. Coll. III, diserte conscripta,
reperitur.*

(b) *Vid. VVittenius, d. l.*

IOANNES LYSERVS, D.
D. Polycarpi, Profess. ac Antistitis Lip-
psiensis, filius, Pastor et Ephorus Por-
tensis, sed, cum polygamiam scriptis
acerrime propugnaret, munere exu-
tus. Hinc annis pluribus patria ex-
torris, passimque oberrans, in diuer-
sorio tandem, Versaliam inter et
Lutetiam Parisiorum, referente VVit-
tenio (a), misere † A. MDCCCXCV.

RAPHAEL MAFFEVS,
Volaterris, Etruriae urbe, ad Caecin-
nam, fluuium, sita, ab qua et cogno-
men est adeptus, nobili gente ortus,
uir fuit (b) habitus corporis uenusto, fa-
cundia elegante, et morum grauitate ui-
zaeque sanctimonia clarus, insinitae (c)
prope lectionis, quippe qui disciplinas o-
mnes

(a) d. l. Conf. Summe Ven. D. Georgii Henr.
Goezii Dissert. Historico-Theol., Fata Tri-
stia, quae Theologorum clariss. filii subie-
runt, complectens, Lubecae, A. 1706, hab.,
p. 19, Eiusd. Sendschreiben von den hin und
her zerstreuten Dresdaern, p. 133, sq.

(b) Vid. Boissardi Icones.

(c) Vid. Iouius d. l. Conf. Clarmundus, d. l., P.
II, p. 55, sqq., Vossius, de H. L., p. 672, sq.
Freherus, d. l., p. 1438.

innes in aceruum coniecerit, utili potius
in aliena defidia, quam ad explicatae do-
ctrinae decus nobili, opere. Non multo
enim cum sale, et sine ornamento Latinae
orationis, cuncta, stricto ordine, ita di-
gessit, ut atibi quaerenda legentibus uin-
dicare uideatur. † Volaterris, A. MDC
XXI, aet. LXXI.

ERASMVS MARBACHIVS,
S. Theol. D., eiusque deinceps, ab ob-
itu patris, D. Ioannis Marbachii, Ar-
gentorati Professor, † A. C. MDC
XCIII. (a)

ROLANDVS MARESIVS,

Parisiis natus, initio quidem in foro
patrio uersabatur, sed, huius uiuendi
rationis pertaesus, uiuere sibi, tem-
pusque amoenioribus literis impen-
dere, malebat, † sexagenario propior,
A. MDC CLIII. Coelibem (b) uitam
imple-

(a) Vid. *Celeb. D. Io. Fechtii Supplm. H. E.*
Sec. XVI, Exercitatio Historico Moralis Cl.
Ludouici, de Filiis, Generis atque Discipu-
lis, qui patribus, foceris ac praeceptoribus,
in munere successerunt, p. 16.

(b) P. Hallaeus, in *Elogio Marcii, Epi-*
stolis eius praefixa. Conf. Clarmundus, 2.
l., P. IV, p. 159, sqq.

amplexus est, et cum suis commode uixit, ac per otium Mariam Pruteniam, sororis filiam, quae in tenera aetate domestici nim ingenii et acumen haud obscure exprimebat, Latinis Graecisque literis, non in felici successu, informavit.

IOANNES BAPTISTA
MORINVS,

Gallus, natus est A. MDLXXXIII, A. MDCCXXXV Regius Professor Parisiensis constitutus. Ipsi persuadere quidam cupiens, ut sui in munere antecessoris uxorem, diuitiis abundantem, in matrimonium duceret, initio quidem propositum hoc recusauit, dicens, astra eum coelibem malle, paulo tamen post, mente mutata, dicto audiens suadenti fuit. At, cum in eo esset, ut uiduam hanc, conueniendi gratia, accedere, cum eaque de ineundo matrimonio uerba facere, uellet, ex uicinia ipsi allatus est nuntius, eam esse defunctam. Spe itaque deceptus, animo secum firmiter constituit, per totum reliquae uitae spatium in coelibatu permanere, id quod

quod et re ipsa praestitit, † A. CIO DC,
LVI. (a)

ALEXANDER MORVS,

Aquitanus, cum uicesimum aetatis annum attigisset, Geneuam, uti studia sacra continuaret, mittebatur. Ibi Graecarum literarum prouincia erat uacuefacta, eaque, in programme quodam, ab Academiae curatoribus, ei, qui mereretur optime, promittebatur. Quanquam uero complures eruditi, qui longe Morum aetate superabant, hoc ambibant munus, palmam tamen Morus omnibus praeripiebat. Triennio praeterlapso, in locum Spanhemii, Profess. Theologi, surrogabatur. Salmasius uero deinceps efficiebat, ut Middelburgum, ad Theol. professionem et munus sacerdotii, uocaretur. Eodem tempore, ut Vossio, Historiarum doctori, succederet, eligebatur, quod tum quidem recusabat, post triennium tamen, licet ipsi etiam in Gallia prouincia quaedam Theol. offerretur, in

(a) Vid. Lex. Vniuersale Germa. P. II.

in se suscipiebat, † tandem Parisiis, A.
C1010CLXX. (a)

PHILIPPVS MVLLERVS,
Sangerhusa Turingus, iactis in pa-
tria et illustri Schola Portensi funda-
mentis, A. C1010CLVII, Salanam ad-
iit Academiam, ibique et Magisterii,
et Ordinis Sapientum Ascripti, hono-
ribus est ornatus. Per tres menses
sacerdotis munere Illebiae perfunctus,
Ienae tum eloquentiae, tum poeseos,
Professor est constitutus, posteaque,
in coenobio Magdeb. Praepositi, Prae-
lati, et, in Acad. Salana, Professoris The-
olog. extraordin., simul praefuit spar-
tae. A. C1010CLXXII insignibus pri-
uilegiisque Doctoris Theologi auctus,
A. C1010CCII ad Prof. Theologiae Or-
dinarii munus est uocatus. Fuit item
Ducum Saxoniae Consiliarius in sacris
primarius, totiusque Academiae Ie-
nensis Senior. † A. C1010CCXIII. (b)

GABRIEL NAVDAEVS,
Parisiensis, Doctor Medicus et Poly-
histor, primum Henrici Memmii, se-
natus Parisiensis infulati, deinde Io-
annis

(a) *Vid. ibid.*

(b) *Zeumerus d. l., p. 245, sqq.*

annis Francisci a Balneo, Antonini
Barbarini, Iulii Mazarini, purpurato-
rum, et Christinae, Gothorum reginae,
a cura Bibliothecae, † reduxe Suecia,
Abbatissuillae apud Morinos, A. MD
CCLIII, aet. LIII. (a)

IACOBVS OESELIVS,

Belga, I. N. et G. P. P. in Academia
Groeningensi, † A. MDCLXXXVI.
Fuit uir praediues, et bibliothecam
habuit locupletissimam, numero mil-
lium plus, quam duodecim, librorum,
cuius index publice diuulgatus est in
12 mai. (b)

ORIGENES,

Alexandriae, A. C. CLXXXVI, na-
tus, ibique Presbyter et Scholae Ca-
techeticae Magister, claruit A. CCXXX,
a Demetrio, A. CCXXXIII, Alexandria
pulsus † Tyri, A. CCLIV, aet. LXIX.
Se castrauit ipse, uerbis Christi, Matth.

C XIX,

(a) *Vid. de Vita Naudaei P. Hallaeus, in
Elogio Naudaei, epistolis eius praefixo, More-
rius, Diction. T. III, p. 11, sqq., Clarmundus
d. l., p. 155, sqq., P. IV, VVittenius, d. l., Cl.
I. H. non Seelen Oratio, de Praecocibus Eru-
ditis, p. 88, sqq.*

(b) *VVittenius, d. l.*

*cf. Observationes
In Isach. p. 2. n. 4.
p. 23. seq.*

XIX, 12, ut quidam credunt, male intellectis. Alii uero, ipsum hoc ea de causa fecisse, scribunt, ne molestam experiretur Venerem, et, quo minus sua cum feminis ac uirginibus, quibus literas diuinas perinde, ac maritis ipsarum, instillabat, conuersatio suspecta foret. (a)

PAPHNUTIUS,

in urbe quadam superioris Thebaidos, in Aegypto, praesul, teste Socrate, Scholastico (b), ab ineunte aetate in asceterio educatus, et propter castimoniam, si quisquam alius, percelebris erat. In Synodo Nicaena, cum res in eo esset, ut clericorum coelibatus in DEI coetu introduceretur, et singulorum rogarentur sententiae, surgens in medio praesulum Paphnutius, coelebs, exclamauit. (c) *Non esse imponendum*

(a) *Caveus, d. l.*

(b) *H. E. I, 23.*

(c) *Vid. Venerabilis Abbas Mariaeuallensis, D. Ioannes Andreas Schmidius, in epistola gratulatoria nupt. ad Vener. Phil. Ludouicum Boehmerum, Antistitem apud Goettin- genses primum, in qua egit de Paphnutio, episcopo coelibae, coniugii clericorum*

dum clericis et sacerdotibus graue hoc iugum, honorabiles nuptias et torum immaculatum esse, dicens, ne, ex nimia superbia, damnum potius inferrent ecclesiae. Neque enim omnes ferre posse tam districtae continentiae disciplinam, ac forsitan ineuenturum esse, ut cuiusque uxoris castitas minime custodiretur. Castitatem autem uocabat congressum uiri cum uxore legitima. Satis esse, ut, qui in clerum fuissent ascripti, iuxta ueterem ecclesiae traditionem iam non amplius uxores ducerent, non tamen quendam seiungendum esse ab ea, quam antebac, tunc, cum esset laicus, legitime duxisset. Quo facto effecit, ut uniuscuiusque arbitrio relinqueretur, uellet ne matrimonium contrahere, nec ne.

IOANNES PASSERATIVS,

Gallus, apud Treassum, Campaniae urbem, quae flumine Sequana inter-

C 2 luitur,

patrono et iudice, Helmstadii, A. 1703, in 4, ubi haec uerba ex Sozomeno profert. Conf. Gelasius Cyzicenus, in Actibus Nicaenae Synodi, quos, ex Vaticana Biblioth. Latine conuersos, hodie habemus, a Roberto Balforo, Scoto, Suidas, in uoce Πάφου, aliique plures.

luitur, natus, Latinae linguae primum, P. Ramo deinde interfecto, eloquentiae, in Academia Parisiensi, Professor, † Lutetiae Paris., ex paralyfi, A. ∞ 10 10 CII, XIIX Cal. Octobres, aet. LXIIX, cum ad integrum paene quinquennium lecto misere affixus iacuisset. (a)

CASPAR PFAFRADIVS,

in ducatu Bergensi, cis Rhenum, in agro, prope Lunepum, Vestphaliae oppidum, ortus. In adolescentia ad mercaturam (b) animum adiecit, eamque ob causam Lipsiae, aliisque in locis, uixit, sed, uno alteroue anno praeterlapso, suafu hortatuque amicorum literis operam dare coepit, in quibus tantas fecit progressiones, ut, A. ∞ 10 XCIII, in Academia Iulia, Theol. Professor
extra-

(a) *Io. Papir. Massonius, Elogg. P. II, p. 347, sqq., Sammarthannus, d. l., p. 108, 199., P. Lotichius, Biblioth. Poet. P. IV, p. 69., VVittenius, Memor. Philosoph. Dec. I, p. 18., Clarmundus, d. l., P. V, p. 71, sq.*

(b) *Vid. Gebb. Theod. Meierus in Monumentis Iulii, p. 23, sq., D. Goezii Selecta ex Hist. Liter., p. 6.*

extraord. et, post quinquennium, ordinarius, constitutus, Doctor simul Theologus renuntiaretur, ad alia quoque obcunda deinceps munera inuitatus, quae tamen omnia maluit recusare, † A. ∞ 13 CXXII.

FRANCISCVS PETRARCHA,
 Areti, in Etruria, natus, *uir*, teste Trichemio (a), in diuinis scripturis eruditus, et in secularibus literis omnium sui temporis longe doctissimus, philosophus, rhetor et poeta, celeberrimus, qui literas humanitatis, post longa silentia, mortuas ab inferis reuocavit ad superos, non minus sancta conuersatione, quam scientia, clarus, emicuit. De uita eius coelibe Io. Boccacius (b) ita scribit. *Credamne igitur, tantae dementiae fuisse Platonem, ut Franc. Petrarcham urbe pellendum iusserit, qui, a iuuentute sua, coelibem uitam ducens, adeo Veneris spurcitas horret, ut noscentibus illum sanctissimum sit exemplar honesti, cuius mendacium lethalis est hostis, qui uitiorum omnium execrator est, et uenerabile ueritatis sacrarium, uirtutum*

C 3

decus

(a) De Genealogia Deorum.

(b) Massonius, d. l., in Vita Boccacii, p. 203.

decus et laetitia, et catholicae sanctitatis norma, pius, mitis atque deuotus, et ad-
 eo uerecundus, ut inde dicatur Partbeni-
 us alter. In iuuentute uero eum ab
 amoribus non plane abhorruisse, re-
 fert ipse, dum ita scribit (a). Libidi-
 num me prorsus expertem dicere posse, o-
 ptarem quidem, sed, si dicam, mentiar,
 hoc secure dixerim, me, quanquam, fer-
 uore aetatis et complexionis, ad id raptum,
 uilitatem tamen semper animo execratum,
 mox uero, ad quadragesimum annum ap-
 propinquans, dum adhuc et caloris satis es-
 set et uirium, non solum factum illud obse-
 num, sed eius memoriam omnem, sic abiect,
 quod quasi nunquam feminam aspexissent,
 inter primas felicitates meas numero; DEO
 gratias agens, qui me adhuc integrum et
 uigentem, tam uili et mihi semper odioso
 seruitio liberauit. Habuit quoque fili-
 am, nomine Franciscolam, ex qua
 nepotem ac generum uidit (b).

IOAN-

(a) In Vita sua, quam ipse confecit, et Gk
 Io. Heur. Ackerus, Rudolstadtii, 1711, denuo,
 una cum Petrarcae Vita, ab Hier. Squar-
 zasicho conscripta, edendam curauit, p. 5, sq.

(b) Vid. Squarzasichus, d. l., apud Ackerum
 p. 155, sq., conf. p. 82, sqq., Phil. lac. Thoma-
 sinus, in Petrarca rediuiuo, c. 22, p. 142.

IOANNES PICVS,

Mirandulae et Concordiarum Comes,
 teste Iouio (a), merito cognomine *Póuenix*
 appellatus est, quod in eum dii superi, su-
 pra familiae claritatem, omnis corporis ac
 animi uel rarissima dona contulerint. Mi-
 ra enim altitudine sublimis ingenii, de-
 cora facie, lætissimisque moribus, et incom-
 parabili, cum disputaret, aut scriberet,
 facundia, omnes eius seculi sapientes in
 admirationem sui facile conuertit. Mili-
 tiam (b) seculi et coniugale uinculum pe-
 rorosus fuerat, interrogatusque inter iocan-
 dum, quid ei ad alterum subeundum onus
 ferendumque, et, necessitate cogente, o-
 ptione data, leuius uideretur, haesit abun-
 dus aliquantulum, nut abundusque, nec
 non pauxillum subridens, coniugium, re-
 spondit, cui non tantum esset et seruitu-
 tis annexum, et periculi, quantum mili-
 tiae. † Florentiae, A. ∞ cccc xciv,
 aet. XXXII.

C 4

PLA-

(a) Iouius, d. l.

(b) Vid. *Pici Vita*, operibus eius praefixa, quam
 Io. Franciscus, principis Galeorti Pici filius,
 scripsit, Freherus, d. l., p. 763, sq., M. Io.
 Christiani Blumii *Disp. 2, de Principibus Po-*
etis, Lipsiae, 1709, *habita*, p. 31, sq.

PLATO,

Atheniensis, Philosophorum ille deus, sectae Academicæ princeps, Aristonis et Perictiones, f. Potonae, filius, ex humerorum latitudine nomen adeptus, cum antea, ex aui nomine, Aristocles uocaretur, † ante C. N. A. CCC XLVII, f. XLIX Olymp. CIIX, aet. XXCI, ut Hermippus et Cicero tradit, uel XXCI, ut Athenaeus, uel LXXXIV, ut Neanthes, in nuptiis discumbens (a) uel, referente Cicerone (b), scribens, de cuius tamen castitate diuersas fuisse opiniones, Laertius scribit (c).

CHRISTIANVS AVGVSTVS
POMPEIVS,

Vittembergæ Saxo, A. ∞ 15 C XXXII
Doctoris in utroque iure honoribus
priuilegiisque insignitus, per annum
haud unum, in Academia patria, tum
docendo, tum orandis causis, operam
strenue nauauit. Excelluit quoque
in poesi, praesertim Germanica, spe-
cia-

(a) Vid. Laertius, d. l., L. III. segm. 23, p. 165, sq.

(b) de Senectute, c. 5.

(c) Vid. Laertius, d. l., segm. 599., 29, p. 186.

ciatimque in eo carminum genere
quod ab Italis ad nos peruenit, et
Madrigalium nomine appellatur. Quot-
quot eius poemata reperiri potuerunt,
collegit Cl. M. Samuel Cnauthius, A-
cad. Biblioth. Vittemb. praefectus so-
lertissimus, eadem, cum primum
aliquid otii nactus fuerit, editurus. †
A. ∞ 10 C XXCIV, aet. XXIX. (a)

BENIAM. POZERNIVS,

Sedini Pomeranorum, A. ∞ 10 CLXV,
natus, studiis, tum in patria et Lube-
censi schola inchoatis, tum in Aca-
demia Vittembergenfi, Lipsiensi,
Helmstadiensi, Chiloniensi, Rinte-
lensi, magis magisque auctis, A. ∞ 10 C
XCI, Logices ac Metaphysices, in A-
cad. Gryphica, Professor fuit consti-
tutus. Per septennium eo munere
functus, † A. ∞ 10 CXCIX, mense Fe-
bruario, aet. XXXIV. (b)

PRISCILLIANVS,

Hispanus, ex nobili genere ortus, hae-
reticus plus satis notus, uir alioqui do-
ctus et eloquens, matrimonium, tan-

C 5

quam

(a) *Vid. Progr. Funebre.*

(b) *Vid. Noua Liter. Maris Baltici et Septentr.*

A. 1699, p. 67, sq.

quam coniunctionem iniustam, damnabat, ex quo facile colligi potest, eum abhorruisse a coniugio, in ipsoque uixisse coelibatu. A. C. CCCLXXXVI, iussu Maximi, tyranni, Treuiri, caput ei abscindebatur. (a)

SEXTVS AVRELIVS
PROPERTIVS,

Uerber (b), poeta in elegis excellens, sed admodum obscenus, uixit paullo post Tibullum, eodem tempore, quo floruit Ouidius Naso. (c)

PETRVS RAMVS,

ad Cuthum, agri Veromandui uicum, patre natus agricola, stirpe tamen nobili fuit oriundus, in Academia Parisiensi eloquentiae, philosophiae et mathematicum, Professor, A. ∞ 10 LXXII, circiter annum aet. LVII, in la-niena

(a) *Vid. Sulpitius Seuerus, II, 45, Sagittarii Introductio ad H. E., c. 33, Baylius, d. L., alii.*

(b) *Conf. Thadaeus Donnala, in Diff., de Patria Propertii, Vuttembergae nuper recusa.*

(c) *Vid. Cl. Io. Alb. Fabricius, Bibl. Lat. p. 258. Conf. de uita eius P. Crinitus, de Poetis Latinis III, 43, L. G. Gyraldus, O. O. T. II, p. 282, sq.*

niēna ista Parisiensi, miserandum in modum, interfectus. Banosius, (e) de uita eius coelibe, ita scribit. *Coelibs uixit honestissime, ab scortationis non tantum crimine, sed etiam suspicione, semper immunis. Colloquia obscena, utpote quae bonos mores corrumpunt, tanquam toxicam, fugiebat.*

IACOBVS RHENFERDVS,

Mulhemii, in ducatu Bergensi, A. ∞ IO CLIV, communem aspexit lucem. A. ∞ IO CLXXIIX, in Gymnasio Franequerano, Rector est constitutus, quod tamen munus, A. ∞ IO CLXXX, reliquit. A. ∞ IO CLXXXIII, in Academia Franequerana, ad provinciam linguarum, quae ab oriente ad nos peruenerunt, et philologiae sacrae, uocatus. † uir hic, eruditione et linguarum, in primis Rabbinae,

peri-
(a) *in Vita eius. Conf. Vita Rami, a Io. Th. Freigio confecta, et Rami Praelectionibus in Ciceronis Oratt. octo consular. praefixa, p. 350, Freherus, p. 1467, Io. Pierius, Valerianus, de Infelic. Literatorum, qui in Celeb. Io. Burch. Menckenii Annalectis, de Calam. Liter., extat, p. 463, sq.*

peritia admodum clarus, ibidem, A.
∞ 10 CXII, aet. LIIX. (a)

PETRVS SCHADIVS,

cognomento *Mosellanus*, Protegensis
Treur, magni illius Camerarii prae-
ceptor, A. ∞ 10 XV Graecarum lite-
rarum Lector, in Gymn. Freibergensi,
primus, A. uero ∞ 10 XVII, Lipsiae,
Graecarum literarum Professor ex-
traord., et A. ∞ 10 XX ordinarius, †
A. ∞ 10 XXIV, aet. XXXI. (b)

MICHAEL SCHNEIDERVS,

Bitterfelda Saxo, designatus, A. ∞ 10
CXXXIX, in Academia Vittembergensi
philosophiae moralis et ciuilibus doctor
publicus, sed in ipso muneris auspi-
cio †, A. aet. XXVII. Praeter Lati-
nam, Graecam, Hebraeam, Chaldae-
am quoque, Syriacam, Arabicam, E-
tru-

(a) *Vid. Histor. Criticae Reipubl. Liter. T. III,*
p. 263, Bucher - Saal, Oeffn. XXVIII, p. 269,
Acta Eruditorum Germ. P. XXI, p. 648,
sqq.

(b) *Adami, Vit. Philosophor. p. 57, sqq., D.*
Andr. Mullerus, in Chron. Freiberg., P. I, p.
287, D. Menkenius, in Diss., de Graec. et Lat.
Liter. in Misnia instauratoribus, S. 24.

truscam, Gallicam, Hispanicam, cal-
lebat linguam, et, anno aetatis XIV,
disputationem habuit primam, anno
uero XVII philosophiae Magister cre-
atus, in sacris literis tantas fecit pro-
gressiones, uti summis quibusque ho-
noribus dignus iudicaretur. (a)

CHRISTOPHORVS
SCHROEERVS,

Brega Silesius, A. ∞ MDCLIIIX, na-
tus, anno aetatis XVI Francofurtum
ad Viadrum, studiorum causa, adiit,
posteaque in patria causas egit, se-
mel iterumque Vindobonam, propter
Statuum negotia, missus. Deinde ue-
ro constitutus est Consiliarius Regi-
minis et Synedrii ducalis VVirtenber-
gico Olsnensis, Cancellariaeque Dire-
ctor, Ducatus item Bregenensis Aduo-
catus prouincialis, et Dicafterii aulico
prouincialis Notarius. Scholae illustri
Olsnensi stipendium aliquot mille Io-
achimicorum legauit, † A. ∞ MDCCV,
annum aetatis LIIIX ingressus, poda-
grae et calculi doloribus per ipsos
XVII annos diuexatus (b).

HEN-

(a) Vid. A. Buchneri Diss. Acad. p. 417, sqq.

(b) Vid. Noua Liter. Hamb. A. 1795.

HENRICVS SIVERVS;

Matheſeos, in Hamburgeniſi Gymnaſio, doctor publicus, uxorem nunquam duxit, non, quod cum Heinſio dubitaret, an literato viro ducenda eſſet uxor, ſed, quod graui clauditate, ac grauiore etiam bernia inteſtinali, praepediretur. Solitariam igitur ac frugalem uitam ſemper egit (a). † A. MDCXCL.

IACOBVS SYLVIVS,

ortu Ambianus, e Picardis, Regius Lutetiae Profeſſor Anatom., † A. MDCLV, aet. LXIII. (b)

GOTLIBIVS GERARDVS

TITIVS,

Northufanus, A. MDC LXI, Non. Iunias, patre Ioanne, IC., Comite Palatino Caefareo, Comitibus Stolbergenſis, ad Hercyniam, Cancellario, ordinis equeſtris acciuitatum Comitatus Hoenſteinenſis, reipublicae item Northufanae, Syndico, natus, A. MDCXX, ſtudiorum, in ſchola tum patria,

(a) Vid. Progr. Funebre, quod in Cl. Fabricii Memoriis Hamb., T. III, p. 535, ſq., extat. Conf. T. II, p. 1093, ſq.

(b) Vid. Saummarthanus, d. l., L. I, p. 35, ſq.

tria, tum Aſcanienſi, abſoluto curſu, Lipſiam uenit, quam tamen poſtea, ob peſtem, relinquere, ac Roſtochium petere, eſt coactus. Triennio fere praeterlapſo, Lipſiam rediit, A. ∞ 10 CXXII, in utroque iure Doct̄or ibi renuntiatuſ. Hiſ hono-ribuſ impetratiſ, ſex, ſeptem, plureſque interdum, horaſ, ſtudioſae iuuentuti impendit. A. ∞ 10 CCIX, in numerum ordinis iuridici Aſſeſſorum receptuſ, anno autem inſequenti primum Pandectarum, mox tamen Codicis, Profeſſor eſt conſtitutuſ, paulloque poſt in ſummo prouocationum conſilio Conſiliariuſ, A. ∞ 10 CCXIII, in Electoraliſ curiae atque ducaliſ ſupremae ſenatum coopratuſ, † A. ∞ 10 CCXIV, XIV Cal. Maiuſ, Rectoriſ Academici munere fungenſ. *Vxorem (a) nunquam duxit, quod in Muſarum, ſanctiſſimarum puellarum, quam in uxoriſ, amplexibuſ atque familiari conuerſatione, pluſ caperet delectationiſ atque oblectamenti. Neque tamen ideo ſtirps ipſi generoſa atque proleſ, quam-*
ditu

(a) Vid. Progr. Funebre.

diu supererunt ingenii foetus, unquam deesse poterit. Vir alioquin rectus, integer, quietus, nemini grauis, omnibus obuius atque expositus, in iudicando acer et acutus, laborum patiens, et, ut breuibus plura complectamur, uir ad exemplar antiquitatis expressus, eaque ingenii elegantia, morumque suauitate, ut ad se quemuis facile admodum inuitaret.

THALES,

Milesius, primus sapiens dictus, contraxerit ne matrimonium, filiumque, nomine Cibissum, procreauerit, an uero permanferit coelebs, sororisque filium adoptauerit, aientibus aliis, alii negant. Interrogatus, cur liberis non daret operam, respondit, Δία Φιλοτιμίαν, *Quod liberarum amore teneretur*. Ferunt quoque, matrem, quae ipsum, ut uxorem duceret, adhortaretur, hoc ab eo responsi tulisse, Ἡ Δία, ἔδέπω καιρός, *Ita me Iupiter amet, nondum est tempestiuum*, aetate uero ingrauescente, cum insisteret acrius, ἤνέτι καιρός, *Iam intempestiuum est* (a). Sic aliquando ad Thaletem Solon ueniens, mirari,

(a) Vid. Laertius, L. I, segm. 26, p. 17.

rari, se, ait, cur neque nuptiarum,
 neque generandae sobolis, curam
 haberet ullam. Thales, in praesen-
 tia nihil respondens, aliquot praeter-
 lapsis diebus peregrinum subornavit,
 qui diceret, se ante decem dies Athe-
 nas reliquisse. Soloni interroganti,
 quid noui accidisset, iste respondit, se
 nihil scire, praeterquam, quod ado-
 lescentis corpus funere sit elatum, to-
 ta comitante Athenarum ciuitate,
 propterea, quod ipsi clarissimus, et
 inter ciues uirtute primus, iamque ab
 urbe absens, pater esset. Qua re So-
 lon percepta, o, hominem, inquit, in-
 fortunatum, quaerendoque institit,
 quodnam ipsi fuerit nomen. Equi-
 dem ait, audiui, sed oblitus sum, tan-
 turaque memini, eius sapientiae et iu-
 stitiae mentionem esse factam. Tan-
 dem Solon, his commotus uerbis, di-
 xit, Filiusne fuerit Solonis? Quod
 cum homo affirmaret, Solonem ca-
 put caedere, taliaque et facere, et di-
 cere, coepisse, quae moerore affecti
 facere consueuerunt. Tum Thales,
 subridens, ad Solonem conuersus, Ac
 D hacc

haec me, inquit, Solon, a coniugio deterruerunt, quae te etiam, constanti animo uirum, frangunt, sciasque, haec omnia esse a me ficta, neque, hanc ob causam, nuntio tu quicquam debes moueri (a). † aetatis anno LXX, siue, ut Soficrates ait, xc, Olympiadis LIIX A. CCIX, v. c. XCV.

GEORGIVS HIERONYMVVS
VVELSCHIVS,

Augustanus, Medicus urbis suae celeberrimus, S. R. I. Academiae Naturae Curiosorum Assessor, uir πολυμαθίστατος et πολυγλωττότατος, † A. ∞ 130
LXXVII, aet. I.III. (a)

HERMANNVS
VVITTEKINDVS,

Niemroda VVestphalus, Philippi Melanchthonis discipulus, cui tantopere se probauit, ut ab eo, qui reliquis fere collegis suis lectiones publicas praescribere solebat et dictare, publice
prae-

(a) Vid. Plutarchus, OO. T. I, p. 81, ed. Francof. VVeibel., in f.

(b) Vid. D. Lucas Schroeckius, in Memor. VVelschiana, p. 17, D. F. Poëmanni Vitae Virorum ex quibus Fac. Clariss. P. I, p. 203, sqq.

praelegere, honoris causa, fit iussus. Eiusdem suasu hortatuque Rigensem, in Liuonia, scholam primum gubernauit, in Academiam inde Heidelbergensem, ad docendas ibi literas Graecas, excitus, quarum longe is peritissimus erat. Heidelberga, cum aliis quibusdam, Neapolin Nemetum secessit, hinc tamen eodem reuersus, ubi reliquam aetatis partem in Mathematicarum professione, summa cum industriae laude confecit, † A. ∞ 10 C III, aet. XXCI. *Vixit semper (a) coelebs, ueritus, ne in caniculam incideret, quae latratu suo perpetuas ei crearet molestias. Fuitque uere*

Integer uitae scelerisque purus, et non factus ad gemium huius seculi, unde paucorum se dabat familiaritatibus, Abris studiisque assiduo accubuoque operatus.

HIERONYMVS VVOLFIVS,

Oetingensis, Socrates Suenicus (b), Grae-
se Latinaeque doctissimus, Christianae Phi-
losophiae et eloquentiae princeps, uir ad

Dz

Scriben-

(a) *Adamius, d. l., p. 455.*

(b) *In Epitaphio, apud Adamium, d. l. p. 308.*

scribendum, docendum, natus, antiquae
 uirtutis ac fidei Germanicae exemplar,
 Augustae Vindelicorum Gymn. et
 Biblioth. praefuit annos XXIII, † A.
 MD LXXX, aet. LXIV. Adamius (a)
 de uita eius coelibae haec refert. *Nec
 illud in VVolfo laudamus, quod coniugi-
 um uitauit, et, felicitatis partem praec-
 ptam putauit, ἄγαθόν τε ἔστι ἀγαθόν εἶναι.*
*Quae enim potest in hoc esse felicitas, quod
 DEVS ipse malum dicit? Deceptus est igitur
 opinionis errore, quod id in bonis nu-
 merauit, quod DEVS malum pronuntiat.*
*Quin commodi, uoluptatis et solatii, pluri-
 mum ex eo coepisset, in cuius sinu effun-
 dere molestias lenire et fastidia uitae la-
 borumque uocationis exuere seiuisset.*
*Tanto igitur bono cum se priuarit ipse,
 acerbiorum illi omnem esse uitam, oportuit.*
*Nec potuit iure queri, occasiones sibi de-
 fuisse, cum non semel diuinitus oblatae
 fuerint non contemnendae.*

IOANNES VVOVVERVS,
 Hamburgensis, Sereniss. Holfatiae
 Principis Consiliarius, Polyhistor
 celeberrimus
 (a) *Idem, d. l., p. 307.*

celeberrimus, † A. ∞ 10 CXII, aeta-
tis XXXIIX. (a)

XENOCRATES,

Chalcedonius, Philosophus Platoni-
cus, de quo tradunt, ipsum a Phry-
ne, haud ignobili scorto, fuisse sollicita-
tum, et, si quando Phrynem quis
persequeretur, ab ipso intra casam fu-
isse receptam humaniter, ac lectulo,
quem unicum ille habebat, fotam, re-
que infecta, dimissam, confirmantem,
sefe ab lapide, non ad homine, surre-
xisse. Non nulli, a discipulis eius Lai-
dem in lectulum eius coniectam, fe-
runt, ipsumque tanta fuisse continen-
tia, ut, cum, libidine se irritari, sensif-
set, secari non raro atque ustulari ue-
renda, pateretur. † aet. A. LXXXII. (b)

ZENO,

Mnaesaei, siue Demei, filius, Cittieus,
ex Cypro, Greco oppidulo, Phoeni-
cibus accolis, Philosophus Stoicus.
Vxorem non duxit, *Ἐπιδάξιος ἢ ἐπὶ τῷ
πατρὶος, ἀπὸ τῆς ἡδῆς πρὸς παίδισκαγίῳ τῶν,*

D 3

(a) Vid. VVittenius, Mem. Phil. Dec. I, p. 79, sq.,
Cl. Io. Frid. Reimanni Versuch einer Critique,
uber das Dictionaire Historique et Critique
des Msr. Bayle.

(b) Vid. Laert, L. IV, segm. 7, p. 221.

ἄρα μὴ μωροῦ, οὐκ εἶναι. Cum Antigonus aliquando tibicinam mulierem ad eum induxisset, ab se ad Perfaeum abduxit. † aet. XCIX, uel, ut alii, LXXII. (a)

MICHAEL GODOFREDVS
ZIEGRA,

Constantini (b), D. Theologi, Physici, ordinisque Philosophi senioris, in Acad. Vitteimb., filius, A. ∞ 13 CLIX, in lucem editus est communem. In patria et Salana urbe aliquot annos Medicinae studiis impendit, domumque reuersus, non sine singulari laude et felicitate, exquisitam expeditamque medendi artem permultis, morbo laborantibus, toto reliquae uitae spatio, probauit, A. ∞ 13 CCIX, insignibus Doctoris auctus ornatusque, † A. ∞ 13 CCXII, XVII Cal. Martias, apoplexia. *Vixit (b) annos tres et quinquaginta, detractis totidem diebus, uita, quam sancte, continenter, officiose, pacate, egit, longiore dignus, nisi DEVS eum coelo digniorem indicasset.* DAN.

(a) Laertius, L. VII, p. 366, sqq.

(b) Vid. C. S. Schurzsteischii Diss. Ac. p. 565, 599.

(c) Vid. Progr. Fun.

V. C.
IAC. PRIMERIO

DAN. HEINSII

D
DANIELIS HEINSII
EPISTOLA

QVA AGITVR
AN ET QVALIS
VIRO LITERATO
DVCENDA SIT VXOR

AD

V. C.

IAC. PRIMERIVM

V. C
IAC. PRIMÉRIO

DAN. HEINSIVS

S. D.

DVACVM

DElicatos uero ac firauissimos, Pri-
meri optime, uersiculos, quos
ante dies aliquot ad nos misisti, recte
accepimus, quibus ne Musas quidem
quicquam dulcius, aut elegantius, in
Cadmi olim cecinisse nuptiis, existi-
mo. Tum, quod sane miror, sum-
mam rationem habitam accentuum
hic, uideo; quae Gallorum et Belga-
rum syllabas, quod pauci hactenus ob-
seruant, moderatur. Beatam uero eam
Nympham, quam tu famae et aeter-
nitati uenustate illa traditurus es. Fe-
rent enim annos, si quid iudico, quae-
cunque ab hoc genio iudicioque con-
dimentum acceperunt. Legi et La-
tinos, quorum non est minor elegan-
tia. Ut mihi quidem plane Astero-
poeus uidearis, uere ambidexter. Nam
quid ego, de tuarum elegantia nunc
dicam literarum, in quibus, cum acu-
mine

mine felici, terfa quaedam ac natiua
 fic uenustas ac Latinitatis indoles con-
 spirat, ut, qui merito de utriusque i-
 mitatione desperaret, utrumque a
 natura proficisci, libentissime conce-
 deret. Idem, scio, iudicabit noster
 Baudius, aetatis nostrae, ut tu uere,
 summum ornamentum. Sed lepo-
 rem et festiuitatem, quae in illo ui-
 ro est, praesentes tantum uident, quia
 maximam merentur admirationem,
 quae sine ulla meditatione ac cura,
 aliud agenti, excidunt, in primis lam-
 bi, quibus cum antiquitate certat. Quic-
 quid enim illi benignissima suppedi-
 tat memoria, hoc carmen, quia pro-
 xime ad sermonem, ut de eo recte
 sentit Aristoteles, accedit, facile ad-
 mittit, nec uarietatem illam dictionis,
 quam, ubique similem et uniformem,
 reliqua, quae grauiora sunt, deside-
 rant, similitimum sermoni, respuit,
 contra, quam fit in tragoedia, in qua
 seueritas consideratur. Atque utinam
 ad reliqua tam respondere possem,
 quam de illis tuis iudicare potui. Quia
 tamen uim amicam plane adhibes, o,
 bone, et, in re quam maxime ardua

D 5

ac gra-

ac graui, non tam poscere confilium,
 quam extorquere, hic uideris, age
 sane, uiro optimo geramus morem.
 Non, ut praescripsisse quicquam ui-
 deamur, sed, ut de iudicio unius, quan-
 tum est eritque unquam hominum,
 uere amicissimi, constare tibi possit.
 Tria sunt uidelicet, de quibus quae-
 ris. Primo, Vtrum Literato ducen-
 dam esse existimem uxorem. Secun-
 do, De tua quid existimem, cuius tu
 hic dotem, famam ac ingenium, mi-
 rifice extollis. Et de singulis ex aliis
 non pauca iam audiui. Tertio, Quo
 pacto hanc amandam tibi, arbitrer.
 Primum quod attinet, miratus sum,
 ut controuersum id ate proponi, quod
 ipsa haec diiudicat natura, quae
 a communi hominum conditione li-
 teratos non exceptit, neque sexu quo-
 dam tertio distinxit. Quod et antiquis-
 simorum exempla probant sapien-
 tum, quorum nemo, ne in maxime
 seuera quidem ac austeri Stoicorum
 gente, fuit, qui non barbam quoque
 et supercilium uxoriis amplexibus
 summiserit, aut in ista parte a reliquis
 dissenserit. Non, quin coelebs for-
 te ui-

te uixerit non nemo, sed, quod non,
 qua talis. Verum, quia hic aduersus
 uoluptatem stimulos praesidii a natu-
 ra plusculum, quam ille, accepit, uel,
 quod minus acres sentit, uel, postre-
 mo, quod amoris simulachra diligen-
 tius uitare solet. Nam hoc plurimum
 in hac re potest. Humanus quippe
 animus in eam penitus conuersus par-
 tem, quam praeclare imperantem,
 Stoici et Plato dicunt, qua ad Deum
 immortalem proxime homines acce-
 dunt, et in qua supremum hominis ac
 proprium uersatur opus ac officium, a
 sensibus externis separatus, tutum ac
 immunem a contagione ista facile se
 praestat, quae, ut primo se per oculos
 insinuat, ita parte ea, quam natura rati-
 oni maxime opposuit, ac cuius pudere
 omnes uoluit, restinguitur. Cui, qui
 honeste imperare nondum didicit,
 honeste seruiat, si uolet, et ad gene-
 ris humani propagationem, quod ue-
 stigal omnes conseruationi eius de-
 bent, caste ac legitime accedat. Ad-
 de his infinita, quae prae reliquis ad
 hanc uiuendi rationem inuitare lite-
 ratum hominem debebant. Inter quae
 uel primo illud loco pone, quod ple-
 runque

funque rebus suis et domesticis nego-
 tiis, dum alibi intentum habent ani-
 mum, praesse, ut alii, non possunt.
 Qui, quo est nobilior, eo, cum in se
 reflexus et a curis istis, sine quibus se
 tueri paterfamilias non potest, lon-
 gius remotus est, eo contemplatur a-
 crius. Quod Democrito et Anaxa-
 gorae euenit. Quorum a corpore et
 humanis cogitationibus diuulsus quasi
 ac auersus, peregre dum esset, ani-
 mus, culta et agellos, ut antiqui no-
 tant, pecudes depascebantur. Quare
 in partem domus sane uxor, non il-
 lepida, non inuenusta, nec lasciuia
 tamen, ueniat. Quae postquam in-
 terdiu, curas istas minimas, sed tamen
 necessarias, in se suscepit, noctu ma-
 trionali uerecundia, quam castus ac
 legitimus mariti amor, non lubido
 sua aut procacitas, remittit, grauior-
 res quoque abstergat, et complexibus
 suauissimis morosam illam contem-
 plandi uoluptatem diluat. Non, ut
 corpus, quod est belluarum, defati-
 get, sed, ut maius desiderium in ani-
 mo accendat, menti autem instru-
 menta sua integra relinquat. Quae
 in cor-

in corpore, non uegeto, non sano, aut, si nimia libido id affligerit, opus suum, ut oportet, exercere, uenustissime Primeri, uix est, ut possit. Iam, quid suauius a publico negotio aut libris uenienti, quam uxorculae conspectus, quam occurfus liberorum, qui ut e parentis sententia instituantur, mature de conditione aliqua est cogitandum, tum uero, quia aetas nulla satis tuta est ab eo, quod hac prima tantum tempestiue fieri, putatur. Turpe enim est senilis amor, ut poeta tuus canit. Quod si urges, et exemplum mihi, non alterius, sed meum, homo urbanissimus, proponis, nec consilium a nobis modo petis, sed et, institutum, pro lepore tuo, nestrum serio miraris, pro me pauca loquar, et in sinum tuum hunc nostrum semel candide effundam. Ego, libero, si uerum uis audire, lectulo ac meo nihil haecenus beatius, nihil ad deorum uitam propius accedere, putauit, in quo inter somnum ac nocturnam cogitationem tota nox diuiditur, neque ad arbitriam cuiusquam dormiendum est aut uigilandum. Ex quo

quo ipso, cum uideatur, ne libellos quidem meos, intimae admiffionis focios, excludo. Quod in matrimonio, si quisquam, optime uitare queam, et, uitandum esse inprimis, cenfeo. Nullus enim Aristoteli est locus aut Platoni, ubi stola regnum possidet, neque quicquam magis diluit amorem, quam aufterae maritorum notes et Musarum peruigilia. Ipsum quoque Homerum, cum corona et unguentis, non e ciuitate, quod uolebat ille, sed e lecto, relegandum, puto. Et profecto, cum siue ipse Deus immortalis, siue ancilla eius, mater optima, natura, sexui infirmiori huic plurima, grauissima durissimaque, proposuerit, adeo, ut hanc ipsam, si quam e complexu maritali, re tam casta, tam honesta, uoluptatem expetit, grauissimis redimere doloribus, tanquam debito naturae, sit obstricta, quid tam aequum est, o, noster, quam, in comitate uiri ac lubentia, non nihil solatioli habere mulierculam, animal ut imbecille ac blandum, ita, nisi quatenus mariti amor intercedit, prope ad calamitatem natum. Cum praesertim

tertim huic rei ignauissima pars uitae
 nostrae nox fit destinata, ne cuiquam,
 scilicet, discedat, quod uxorculae im-
 penditur. Quare apage istos, qui ad
 lectum, tanquam ad tribunal publi-
 cum, accedunt, qui eodem uultu con-
 iungi se sistunt, quo sententias pronun-
 tiant. Adde eos, qui, morose nimi-
 um ac pertinaciter addicti Musis, in
 suauissimo atque omnium particeps
 corpusculo, librorum moles, ex ine-
 pra consuetudine, deponunt. Nam et
 istos noui. Vere umbratica ingenia
 quibus nimia in literis intensio, ac cu-
 ra, usum pariter uiuendi adimit ac
 fructum. Iam non nulli sunt, qui, sa-
 tis esse, existimant, si uirum egerint,
 cum plus sit, agere maritum. Quod
 in reliqua non tantum uita, sed et
 ista quoque parte, latius diffunditur.
 Itaque, ubi, tanquam necessarium tri-
 butum, ius uxori praestiterunt, ite-
 rum de libris cogitant, cum benigni-
 tate potius totius uitae ac iucunda con-
 suetudine, quam indicta aut praescri-
 pta ad arbitrium naturae uoluptate,
 matrimonium alatur, quae in bellu-
 is coacta, in hominibus a ratione,
 quasi

quasi condimenta quaedam, delicatas accipit blanditias, a quibus ipsa superatur. Mea autem alia est ratio, cui ne hic quidem otioso esse licet, ubi, praeter sapientiam, amplector neminem, in lecto scilicet, ubi de diuinis ac humanis rebus mecum cogito, ubi, tanquam positus in specula, ambitionem fori, aulae uanitatem, neque ualde literatus, neque tristis admodum, homuncio, ridere mecum soleo, et iudicium de nobis utriusque, innocentissima ingenii hilaritate, ulciscor. Interdum, ne quid mentiar, ex animo et bona fide dormio. Video enim, uiros eruditos, et qui nimium se macerant, plerunque haud diurnare. Quare, operam in primis dandam, puto, suauius ut uiuam, unice securus, ne aut causa excidam in foro, aut in ambitu repellar, aut in mari Indico, aut nostro, bonis eluam, ac cadam, aut, dum male, nescio quis, nostra gerit, publice conturbem. Multo minus, ne de dote filiae, aut patrimonio heredis, quotquot anni, aliquid discedat. Quos mortales, ego, qui aut quales sint futuri, nec dum

dum noui, neque scire admodum exopto. Felicitatis huius meae ne fortasse aliquando obliuiscar, aut non fatalis mihi uidear, ut conditionis nostrae nosmet poenitere solet, Hagam me subinde confero, ubi uultus intueor eorum, qui aut calide ambiunt, aut litigant solicite, aut misere excidunt. Quorum numerum subduco, et, quemadmodum consulibus Romani, ita annos singulos calamitate ambitionis noto. Neque raro epigrammate aliquo festiue ista rideo ac ludo, quae prudentiores, ut putantur, quam sum ego, sola admirantur. Iam, si quando studiorum aut quotidianae lectionis taedium me percipit, corpusculum suauissime exerceo. Est in ista urbe equus, notae lenitatis animal, ac plane inuictae, tanto robore animi, ut stimulos, calcaria ac flagra (quantum et in aliis non nunquam me exercui) plus, quam Stoica constantia, contemnat, tam exacta autem macie et exquisita, ut propemodum iam, quod in equo generoso commendauit Maro, stare loco nesciat. Quem

ubi aliquantulum defatigauit, sine ul-

E

lius

lius principis benignitate, eques domum redeo, aliquanto, mihi crede, alacrior, quam si, de quo te nunc totum cogitare reor, ab uxoriis complexibus redirem. Rempublicam autem, et quaecunque eueniunt in ea, eminus aspecto, ut et sacrum bellum hoc, quod, tot iam annos, styli geritur mucrone, uerae tantum pietatis studiosus, quam ex sacris libris et theologis antiquis, quos non parum reuerenter tracto, hauriendum, arbitrator. Cetera, quaecunque, doctioribus relinquo, inter quos non nulli, qui arcana Dei ignorare nolunt. Quasi parum fit, dare operam, ut saluus fias, quanquam ista nescias, quae Deus uoluit nesciri. Mihi uero sufficit, quod illi satis est. Disputando autem nec fortasse illi placeas, et, plurimos, necesse est, offendas. Accedit huc, quod nulla ratione magis ueritas inuoluitur, quam, qua plerique eam quaerunt. Haec cogitanti (et non nunquam puer ex Bernardo, aut Hieronymo, aut Augustino, ceterisque uiris sanctis, legit aliquid) somnus placide obrepit, nihil minus, quam sollicito,

to, ne postridie surgendum sit mane. Nam ut plurimum in multam lucem lego aliquid aut meditor in lecto, si praesertim nihil sit in publico dicendum, cui rei hora destinatur. Quae ubi cecinit, autorem aliquem in manus sumo, e quo, uultu grauissimo, insuper togatus, ne tu nihil agere nos credas, aliquid interpretor, in quo, aut de Hectore, aut Polydamante, aut de Priami maiore nuru, dissero. Interdum horam integram irascor Agamemnoni, quod nullo loco habeat Achillem, interdum huic ipsi, quod tam grauius succenseat. Interdum parricidium Orestis, Clytaemnestrae adulterium, accuso. Haec qui imposuerunt nobis, nullo modo metuunt, ni fallor, ne arcana reipublicae ad hostem pertribamus, aut in ea anxie inquiramus. Fieri autem potest, ut nec illis ego suam inuideam felicitatem. Ita pares sumus. Mihi uero placet haecenus professio non grauis, quae ad alia, quae lubet, cogitanda spatium ac tempus concedit. Hac molestia defunctus, domum redeo, ubi in omne studiorum genus a-

nimum diffundo, quibus a contemptu olim facile, ut spero, uindicabimur. Neque raro et publicam bibliothecam peto, cuius regni cura, beneficio eorum, quibus cura studiorum in hac urbe incumbit, nobis contigit. In quam simul pedem pono, foribus ac uulgo pessulum cum cura obdo. Ambitionem autem ac amorem, aliaque id genus, quorum parens est ignauia, excludo, atque in ipso aeternitatis quasi gremio, inter tot illustres animas mentesque, sedem mihi fumo, tam ingenti quidem animo, ut magnatum saepe sim misertus, qui felicitatem hanc ignorant. Huius uitae suauiate mirum haecenus in modum oblectatus, si fortasse quaeris, quare uxorem domum non deduxerim, ita felix mihi hoc, quod ago, sit et faustum, ut propemodum oblitus sum. Ea meditationum nostrarum uis est et illecebra. Porro, ut nemini sum autor, qui sic potest uiuere, ut uxorem ducat, ita, qui uxorem duxit, ei non sum autor, ut sic uiuat. Alia enim uiri felicitis, alia prudentis mariti, est ratio. Tum et feminae ambiciosae sunt,

funt, ac liberi plerunque multis egent.
 Iam ad tuam uenio, quod erat alterum.
 In qua primo omnium de dote agis.
 De qua iureiurando, ut, ex animi
 sententia me loqui, credas, opus non
 arbitror. Ego, mi Primeri, dotem
 luculentam nunquam contemnen-
 dam putavi. Cuius quidem tu opi-
 nionis meae causam si expectas, non
 te ad philosophum, sed in macellum,
 aut ad Ianum medium, abire iubeo.
 Quo cum adueneris, quem quantum-
 que usum nummis habeat, sine prae-
 ceptore ullo facile intelliges, cuius be-
 neficio ac usu omnia mortalibus con-
 tingunt, praeter bona animi, quae,
 esse alibi quaerenda, non ignoras. Ad
 haec quoque cum splendorem suum
 Diua contulit Moneta, cetera aut con-
 firmat, aut non mediocriter illustrat.
 Quam et comparare, ut oportet, et
 conferre, quo oportet, materia uirtu-
 tis est. Ex eodem enim diues fuit
 Croesus, liberalis Cimo, qui turmatim
 pauperes ad se uocabat, quos mox,
 bene ac prolixè habitos, ad suos di-
 mittebat. In egentés quoque, si quos
 norat, coferebat stipem. Qua uirtute

E 3

nihil

nihil dignius est homine, ut quae nomen accipit ab eo. Eadem enim et humanitas non nunquam dicitur. Ut de magnanimitate nihil dicam, quae cum omnium uirtutum sit regina, sine opibus tueri se uix potest. Cetera uiuendi quoque officia omitto, quae sine iis uix describi a philosophis possunt, tantum abest, ut ab actionibus non nullis queant separari. Quare, qui tantopere Aristotelem condemnant, quod non nihil ad felicitatem usus ac momenti in his ponit, Stoicorum autem nimiam seueritatem extollunt quotidie ac commendant, et sine iis tamen frui istis, quae exoptant maxime, non posse se, fatentur, idem mihi facere uidentur, quod choragium qui tollunt, cum libenter in theatro sedeant. Nam, si in contentionem cum uirtute ueniant aut moribus, cedant sane, si praesertim ea sit felicitas mariti, ut uirtutem coniugis ac mores sua sibi dote sustinere possit, quos plerique laudant, pauci imitantur. Nec iam dico, quam sit homine festiuo dignum, ad complexus quoque et oscula, et cuncta, quae per te lubenter

ter

ter agas, quasi stipendiolo adduci, ne
 uel gratis, scilicet, sis felix. Quo au-
 ctoramento nullum minus est mole-
 stum, sicut contra nihil est miserius,
 quam procreare liberos, ad quos ni-
 hil ex hereditate tua, praeter famem,
 peruenturum uideas, ac sitim. Adde
 iam, quod ipsa quoque Venus, cum
 culina, feruet pariter, ac friget. Se-
 cundum erat, Forma, quam in tua
 cum tantopere commendas, risum e-
 quidem uix tenui. Hoc enim ipsum
 est amare. Vellem tamen, quod in
 primis dignum hac uernilitate erat,
 eius nobis definitionem aliquam dedis-
 ses. Nae tu maximam, o, noster,
 praestitisses rem, et quam haecenus
 Venerei nepotuli ubique quaerunt.
 Inter quos non magis de hac haecenus
 conuenit, quam de summo bono
 inter priscos sapientiae consultos. Sed
 ponamus tamen aliquid. Frontem,
 tenuem, quam quidam latam esse,
 malunt, supercilium, quale Iouem o-
 lim habuisse, credidit Homerus, coe-
 ruleum, oculos nigerrimos, crines
 summa sui parte aureolos, sed qui in-
 fra supercilio si non respondent pla-
 ne, aliquantulum accedunt tamen,

E 4

quales

quales in Bathyllo suo esse, uoluit.
 Anacreon. Candorem exquisitum,
 sed quem rubor uirginalis, genarum
 ille pictor, illustret potius, quam pin-
 gat, osculum angustum, quod, ruben-
 te utrinque labellorum purpura di-
 stinctum, dentium candorem quoque
 plurimum commendet. Nares sur-
 sum leniter inflexas, sed, quae a So-
 craticis quam plurimum recedant.
 Vescum corpusculum, et tamen soli-
 dum ac succi plenum, quod nec mo-
 le carnis amplectentem oneret, ne-
 que exhaustum magna sui parte of-
 fendat. Papillas autem, paruas qui-
 dem illas, et, quae orbe modico cohi-
 beantur, instar uero marmoris, ut ue-
 tus loquitur poeta, consistant. Ne
 iam cetera hic tangam, quae natura
 tegi maluit. De quibus uos, praecla-
 ri, scilicet, astrologi, ex ingenio uul-
 tus, oculorum radiis, circumductio-
 ne oris, sciscitari soletis. Quid enim
 non poetae possunt, qui diis ipsis
 dant, quod arment, et coelestes uul-
 tus non inueniunt, sed formant? Quis
 non in imagine, aut statua, haec ma-
 lit, quam in coniuge? Quae cum uni
 placuit

placuit, tam facile aliorum iudicia, quam pudicitiam, tuetur, et, si recte est morata, uultum minus elegantem cetera emendant, aut absoluunt. Illa uero, quae, cum prodit, aliorum in se oculos conuertit, etiam, si sit pudica, semper habet, quod excuset ipsa, aut maritus suspicetur, quippe quae, suspicionis causas publice circumfert, cui in formosa quiduis satis est. Huic adde aliud naturae arcanum, quod in florido plerunque corpore, et succi pleno multa quoque copia luxuriat spirituum, quam pruritus acer et in Venerem lasciuia consequitur. Hanc uero alia non pauca, quae cum uiri eruditi rationibus haud multum mihi quidem, mi Primeri, facere uidentur. De nobilitate sequebatur aliquid in tuis. Quae, ut recte Aristoteles, uirtus est generis, non nostra. Quare in te quoque eadem si sit, non diluaserim, ut eius rationem habeas. Sin autem, onus esse, scito, nisi auro aut agilitate redimatur, quam ut semper aestimare, ita uiris imputare, solent feminae. Ne iam de putiditate sexus dicam, quod perpetuo, cum taedio ui-

rorum, auos suos atauosque narrant et loquuntur. Verum de ingenio iam uideamus, quod tu, tum in iis, quas ad me dedisti literis, tum in uersibus, mirifice extollis. Scribis, memoriam illius esse summam, admirabile iudicium, incredibilem solertiam, ingenium autem, supra sexum, quod prope in stuporem quemlibet abripiat, Martialis quoque uersus plurimos tenere, quos in primis scite, suo quemque loco, pro ingenio expromit. Quare feruitatem nouam crescere indies, amantiumque plena esse omnia, ac cetera, quae, disertissimus uirorum, pleno ore praedicas. Neque enim, si quid iudico, metuere uideris, ne, quod fieri nonnunquam solet, fidem habeam tam large, tam facunde, commendanti, et riuialis transmarinus fiam. Ante omnia mirari subit, quod tam accurate omnia diuiseris, ut qui nihil in illius commendatione, praeter unicam uirtutem, mihi quidem praeterire uisus sis, siue, quod hoc totum nunc rusticitas uocatur, siue, quia uos poetae cetera libentius laudatis, uirtus autem minus lepide extollitur,

tollitur, neque semper belle dicitur, in
 carmine. Adde, quod, qui elegos
 conscribunt, temperantiam ac casti-
 tatem, primas feminae uirtutes, ubi
 ponant, non inueniunt. reluctantar
 enim syllabae. Ut tam male uobis cum
 matronae honestate, quam poesi ue-
 strae cum illius conuenire moribus
 ac uita uideatur. Iam uero de paren-
 tibus hic nihil, nihil de amicis ac pro-
 pinquis, quae praecipue spectari so-
 lent, neque sine causa, si quid iudi-
 co. Primo enim plurimum ad digni-
 tatem tuam ac fortunam refert, qui
 qualesque sint hi, si praesertim ad ma-
 iora, quod uirtute tua dignum est, a-
 spires, tum ad hoc negotium, quid
 aestiment aut spectent. Ne tu, quem-
 uis eruditioni tuae aut ingenio faue-
 re, existimes, cum paucissimi sint ta-
 les, hoc praesertim aeuo, quo pleri-
 que collybo infectas habent manus,
 et nunc permutatio in nuptiis, quae
 emptionis species, instituat. Aeta-
 tem quoque addis, annum undeuige-
 simum iam attigisse, qui est flos ipse,
 et educationem, aliquandiu in Gallia
 uixisse. Sed, ut dixi, de ingenio iam
 uidea-

uideamus. Quod quis non aut aestimet, si adfit, aut non optet uehementer, si non adfit. Omnes enim aequae id spectamus, et in primis inter eos nomen semper sum professus meum. Neque hoc ignorare potes, si uersiculos legisti nostros, qui iam annos aliquot multorum manibus teruntur. Diu est enim cum fregerunt claustra. Adde, sicubi ingeniosam uideo aut eruditam, magis admirari me, quam, si, ab istis sexum commendari nostrum, uideam. Sed, quandoquidem nec semper agimus poetam, neque ingenium per se consideramus, quid si ego ferio nunc tecum agam, et, nugarum omnium oblitus, rem, ut habet ordine examinem? Primo autem omnium, si lubet, uide, ne, quod tu ingenium nunc uocas, ac tantopere commendas, alii proteruitatem dicant, merito aut petulantiam. Quam nec damno prorsus, quanquam nolim quidem, sed quid agas, seculo inuito. Noui quoque, citra famae aut pudoris labem multas esse tales aut fuisse, neque raro post Lucinam et familiae molestias mutari. Neque ego, ne tu censeas, Sabnam aliquam nunc laudo,

do, quae nihil, praeter pondus supercilii, pro dote, afferat ad uirum. Verum, hoc potissimum nunc quaeri, arbitrator, qualis literato homini conueniat, aut, ut sic propius accedam, tibi. Non enim quaelibet honesta, quemadmodum, quae tibi non conueniet, non minus ideo hoc erit. Absit sane omen. Vt, si meus calceus non pedem meum urgeat, sed alienum, aut, qui factus est ad alienum pedem, premit meum. Quicquid autem est dissimile aut nimium, ut in republica seditionem, ita in familia molestiam, creare solet, pulchritudo quoque, et opes, et nobilitas, quia, cum superiores horum aliquot sunt feminae, simpliciter superiores esse uolunt. Vt imperium affectent in familia, sicut ciues in republica, ideoque medii in republica tantopere laudantur, qui nec causam dant seditioni, et ab urbe eam facile auertunt. Tranquillitatis enim simul fundamentum, et remedium molestiarum, mediocritas. Et, eodem sane modo, mariti imperium ad feminam, quo principis transfertur ad populum. Tamen, de ingenio quan-

quandoquidem nunc agitur, uelim, primo omnium, quem eius usum esse, existimes, in femina, respondeas, ne aliud agamus. Nihil enim frustra esse expetendum nosti, et ad finem suum cuncta esse referenda, homo doctissimus nescire non debes. An in senatu sententiam ut dicat? An ut uersum aequae elegantem, actu, scribat? Nihil horum credo. Ergo, aliud in senatore, aliud in patrono, aliud requiri, uides, in poeta. Et hoc ipsum, cui id requiritur, nos opus singulorum dicimus. Sicut aliquod est equi, aliquod est hominis, aliquod est patris, aliquod mariti, et, in homine aliquod oculi, aliquod pedis, opus esse, dicimus. Hic tu forte credis, choreas uenuste ut ducat, facunde de singulis ut differat, subito et praeter expectationem ut respondeat, uersus Martialis commode et suo loco exprobat, schacchiam, quam dicimus, ut aleam ex arte ludat, conuiniolum lepore suo condat, uoces liberiusculas prima ut excipiat, prima intelligat, prima oculis retorqueat, niſtet, arguetur, annuat. Nam haec nostras Veneres commendant, neque parum nos, ut ue-

ut uerum fateamur, oblectarunt o-
lim, quanquam in hac parte nunquam
pudicitiae modestiaeque limites egres-
sus sum. Primum igitur Primeri noster,
uide, fodes, quam nunc tecum agam
candide. An tu, quicquam horum, aut
Gnathaenae, aut Glycerae, aut Phry-
nae, defuisse, aut Laidi, existimas, qua-
rum argutiolas non paucas, et uenu-
sta dieteriola, libro fere integro, re-
censet Athenaeus? Quae si tu percur-
ras, metuo, ne tua parum tibi iam
ingeniosa uideatur. Ut omittam, plu-
rimas earum literis mirifice, ac prae
caeteris, fuisse instructas. Dices, at-
qui, quaestum corpore fecisse has
quidem, constat. Hoc est, quod uo-
lebam. Paucae enim sunt, quae, quid
non liceat, intelligunt, paucae, quae
non admodum angusto limite immi-
nutam et uirginem distinguunt. Ce-
terum, quodcunque aut faciant, aut
dicant, parum interesse, credunt, nec
referre putant, quibus moribus sit
casta. Sunt igitur in ea urbe, in qua
tu nunc amas, et dotatae plurimae,
et honestissimae, quibus nihil potest
obiici, nisi, quod fortasse plusculos
in aedes

in aedes, aliquos in animum, admittunt, quod sit crebra consuetudine et usu, in quibus nihil tam timendum, quam, quod sunt ingeniosae. Quas plerique accedunt, non, ut ament, sed, ut se oblectent. Quis enim non uernilitate ista capitur? Neque sane mirum, homines forenses aliosque, postquam paria cum uitae muniis fecerunt, quaerere, ubi se oblectent, aut, ut molestiam deponant, non seueras, neque graues, sed argutulas, sectari. Quam uirtutem ideo in uernis magis, quam in liberis, Romani aestimabant. Illae uero, hercules, quantumlibet uersutae, ne hoc quidem uident, non amari se, sed oblectare. Quare sperant semper, et fastidiunt, inque uicem ludunt alios, ab aliis luduntur. Igitur, si interim conditio se offert, et honesta, neque indigna, de qua cogitetur, si praesertim literatus sit atque eruditus, (tua enim res hic agitur) ibi omnes illi, saepe inepri putidique, et, qui literas non norunt, quas oderunt, ideoque grati sunt, prae illis, in consilium uocantur, nisi ultro sese ingerant. Similes autem

autem cum similibus facile congregantur. Solis quippe iis artibus obstrictos puellarum sibi habent animos, quas uel, qui procantur serio, non discunt, uel, qui didicerunt, iam mariti, malunt obliuisci, etiam, si non coguntur. Interim labuntur anni, perit occasio, discedit formae, quantum ad aetatem accedit. Alibi plus licet. Voces liberae, oscula obscensculula, colloquia ac nutus oculorum, motus impudici, contrectationes parum uerecundae, papillarum oppressunculae, etiam expetuntur, quae, spectari hodie se, gaudent, et amantis oculos laceffunt. Hederam suspensam, dicas, uinum uenale esse. Gustus datur. Cetera quid? Inter bonos bene agier, oportet. fere promittuntur. Si qua minus sibi fidit, carbaso, sed tenuissima, sororiantes leuiter obducit, ne restinguat desiderium, sed acuat, ut, si fulca cutis expectationi non respondeat, uelata amplius promittat. Sunt, quae feminalibus, Galorum more, utuntur, quae necessitati, ut soluantur, quoties natura flagitat, utrinque patent, quod uel con-

F   fuerudo,

fuetudo, uel patria, uel ufus, nonnunquam ualetudo, excufat. Neque fane hoc reprehendo, neque quicquam magis, etiam in aulis ufitatum. Sunt, quae penitus, ut nos, braccatae incedunt, atque ita mane, cum e lecto furgunt, aliquot, exemplo noftro, spatia conficiunt, quibus amiculum inuitae aut tunicam inducunt, iratae nempe, quod non fe quoque mares fecerit natura. Ideoque fexum fuum fugiunt ac lugent, uiros imitantur fimul et exorbent. Nam, quid ferrum illud dicam, quo honestae etiam utuntur, quod, cum uestem fupra aluum ad pofteriora pariter extendit, fi quid latet illic, facile diffimulat aut celat, et uirginitati lepide patrocinator? Dignum eo tempore instrumentum, quo diffimulamus crimina, non fugimus. Ne iam de libellis quicquam dicam, quos in finu geftant, et quotidie alios, atque alios, aut pofcunt, aut, fi dentur, non recufant. Quibus dum lubido puellaris non ab uno aliquo accenditur aut irritatur, nos, ab uno aliquo reftingui poffe, exiftimamus. At plerique etiam feftiuitatem hoc,
 aut

aut iocum, uocant. Quasi uero non iocando fieri maiora quoque soleant, aut graue fit hoc opus, quo uirginitas minuitur. Sed corruptus nimia licentia, aut, quod nunc fit, exemplis uitae, muliebris animus, quo praesidii in ratione minus habet, eo si impellas, ad lubricum procliuus magisque fertur, cum praesertim ab ingenio scintilla, ab educatione adest libertas, qualis est plerunq. transmarina. Hinc querelae coniugales, si suspiciosi sint mariti, aut si ab uxoria omissores cura, primo omnium ingratae, mox inuisae, quae per somnum transiguntur, noctes. Hinc sine causis odia, sine occasione simultates. Si quid postulet maritus, torua ipsa et seuera, hospes si excipiendus, tristis ac morosa. Quae res generosae menti plane intoleranda. Ut iam reliqua omittam. Postremo, nisi palleat uir, quantum uolunt, aut, si iacuit auersus, ad uicinum itur. Sensim enim eo ac per gradus deuenitur. Primo quippe, alienae a marito, nihil maius adhuc audent. Ceterum, ubi semel honestatis transiere limitem, uel audaciam a successu, uel

scelere ipso, si sit manifestum, sumunt confidentiam. At poeta noster optimus ac disertissimus, canoros uersus meditatatur, aut secure stertit, uel Tibullum suum et Nasonem cuculus percurrit. Interea

Speluncam Dido, dux et Troianus, eandem Deueniunt.

Nam hoc totos dies audiunt. Ridere autem uitia, et in uitis rideri, primus ad peccandum gradus et suprema simul seculi licentia est. Nec desipiunt, si uerum uolumus fateri, quae, cum, uiros aliorum alios ridere probra, sentiunt, maritos ipsae clam eludunt, et hoc agere uidentur, ne benigna illis uel festiuitatis, uel leporum, materies deesse possit. Quae non ab ingenio hic tantum suo, quia rem occulte gerunt, sed et nostro se absolui iudicio, intelligunt. Haec tu uerba esse existimas et uoces? Ego noui aliquot, qui nihil credunt esse uerius, et tacent. Ut de reliquis nunc nihil dicam, quendam genere optimo prognatum, qui, non ita diu est, cum ad plures abiit. Is ergo terfos adeo, Primeri noster, adeo uenustos, addo et Lati-

Latinos, uersiculos scribebat, cum non pauca essent alia, a quibus commendari posset, nihil ut, toto uitae tempore, egisse aliud, aut cogitasse, uideretur. Vocatus autem quodam tempore ad conuiuolum cum esset, euenit, ut puella quoque ibidem esset, mire arguta ac uenusta, myrothecium Veneris, leporum omnium ac elegantiarum effigiem, homo factus ad poesin, dixisses. Vultu autem ita emendato ac festiuo, nihil ut amari ulterius a quoquam posset. Accedebant oculi, dii boni, quales, uoluptate ac illecebra plenissimi, aucupium amoris. Osculum praeterea exiguum, quod uestibulum Cupidinis, Gratiarum pyxidem, tuo more, in carmine uocares. Enim uero, pedem in choreis si quando poneret, praeter ipsam artem, ita lubrica ac agiliter saltare erudita, singula ut membra, non moueri, sed, aut fluere, aut nare, diceres. Hic quid faceret, primum adolescens, tum, quod rei caput, poeta, benigna in amorem scilicet, materies et prona? Primo scribere uersiculos, mox et amore eius

deperire, coepit. Quid multa? Ambit, et, post menses aliquos, exorat, homo opulentus quidem satis, sed quidurum atque illepidum in liberos parentem, tum adhuc superstitem, haberet, nouam matrimonii calamitatem. Ceterum, cum et ille aliud plane ageret, illa autem uirum in lecto, non poetam in carmine, desideraret, coepit ei cum uicino quodam, homine uilissimo, sed admodum robusto, belle conuenire. Interim optimus ac ornatissimus uates, Iliada et Vlyssiam totos dies cantillabat, aut fortasse Diuae Castitatis Hymnum scribebat. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενῃ illius coniux, in alterius amplexibus assidue ac diligenter uersabatur.

*Nec misero prodesse in tali tempore quibat, quod elegias tersissimas conscriberet, et uersiculos, Ouidiano more, alternos (nam religiose id quidem obseruauerat) dissyllabis concluderet. Notu autem, quoties ius suum peteret maritus, illa, ut plurimum, cunctando, et lenonia difficultatis arte, honestatem suam, quam prostituebat foris, apud uirum tuebatur. Quod igna-
uia*

uia illius taedio, non castitatis studio, fiebat, quae unius uiri in matrona cultu ac obsequio censetur. Ille interim, si quando cum amicis animum laxaret, cum praesertim aliquantulum maderet, de pudore coniugis et castitate, totos dies peierabat, saepe, ne absente quidem illo, qui mensuram corporis illius iuxta, ac maritus, cognitam habebat ac perspectam. Multa in hoc iuvene conuenerant, quae coniugii serenitatem singula turbare poterant. Meditationibus assiduis, neque dies, neque interdum nox, ponebat finem. Quemadmodum avarus foenori, ita horas omnes et momenta cogitando, aut scribendo, destinarat. Iam, incredibilem uigorem animi, aetate prima, ad lubidinem appulerat, quo hoc consecutus erat, ut ex illo pristino ardore, nihil praeter uitae coelibis impatientiam haberet reliquum. Cetera coniugii praesidia, imprimis illud maximum, ante ipsum iam consumpserat. Quae res, optime Primeri, sicut corpus, ita animum, disiungit atque auertit. Itaque in praesenti re cum uersaretur, et iam uiro

esset opus , continentiam , aut temperantiam , plerunque commendabat , et , ut hoc uxori persuaderet , e Platone suo aliquid , aut Aristotele , de summo bono et intensione mentis , affererebat , animo paratus miles , sed quem aliqua , quod fit , quoties lubido annos anteuertit , ac mox deserit , calamitas attigerat . Interdum quoque locum aliquem Pollucis , scilicet , aut Festi , a se emendatum cum gauderet , ne hoc quidem apud coniugem dissimulare poterat . Ceterum matrona uenustissima , uerum , quae in Aristotele ac Platone nihil unquam legerat , sed et de acumine et sagacitate criticorum nihil audiuisse uidebatur , unius loci emendationem serio optabat , quem corruptum esse et in uitio iacere , ne ipse quidem summus criticus et optimus poeta ignorabat . Sed , inuita Venere et Minerua , nihil fieri solere , nosti . Prima autem nocte , cum hilaritati et Lyaeo , patri , indulisset plusculum , quod nec ordine , nec recte , a quibusdam fieri , uidemus , illa autem pro uirginitate , ut putabat , et , ut mos est puellarum , ultimum

mum certamen cerneret, ibi uates di-
 fertissimus, qui tam saepe Hymen, Hy-
 menaeae, apud collegas suos legerat,
 aut ipse scripserat, oblitus oris purpu-
 rei, cuius laudes decantauerat, obli-
 tus genarum, quas cum niuibus ac
 minio toties contulerat, ceterorum
 omnium oblitus, quae referre mora
 est, et adhuc in eius carmine legun-
 tur, nihil quidem se indignum fecit,
 sed dormire coepit, integramque,
 quanta fuit, noctem, bene ac pudice,
 grauis ac molestus nemini, transigit.
 Mane, autem, aut, quia de poeta lo-
 quimur, ubi

Purpureis formosa genis Aurora ruberet,
 cum nullius sibi esset conscius facino-
 ris, et ex conscientia inertiae pude-
 ret, audiuisse se, aiebat, cum dolore
 calculi solere eam conflictari, cui om-
 nes agitationes corporis in primis
 esse aduersas. Id ex uiro docto, Co-
 Hippocrate, se didicisse. Ea re com-
 motum se, aduersus animi lubricitatem,
 abstinuisset illa, quippe qui illius uale-
 tudini consultum uellet. Atque ita
 summus uir, neque contemnendus
 Themidis sacerdos, praecipua duo iu-

ris praecepta, una nocte expresserat. Nam et uixerat honeste, neque quemquam laeserat, suum autem cuique an reddidisset, quaeri poterat. Mutius, ut reor, et Trebatius negassent. Idem autem et uxori eius uidebatur. Quae, pertaesa tandem huius consuetudinis ac uitae, domi eruditas, alibi festiuas, noctes agitabat, poetas autem omnes oderat aut toruo intuebatur uultu,

Vnius ob noxam et furias Aiacis Oilei,
 me quoque, inter eos, quoties ad uirum eius uentitarem, quasi uitium in carmine, non autem potius in uiro, esset. Ad Martialem quod attinet, scriptor tersus, elegans, uenustus et acutus, est. Quae in eo autem spurca sunt, improbitate et flagitio, utilitatem, quae e reliquis percipitur, excedunt. E quibus quaedam, sine abominatione et horrore, ab honesto uiro legi non posse, iudico. Tantum abest, ut, in feminarum manibus, absque detrimento pudicitiae, uersari posse, existimem. Ne iam dicam, parum esse in eo, quod ad proprium matronae munus faciat. Id enim a
 poesi,

poesi, nisi fallor, quam longissime
 recedit. Adeo, ut ne Sapphonem
 quidem, quamuis eius, qui de multis
 pauci hodie uersiculi leguntur, ipsum
 nobis suauitate sua animum excuti-
 ant, si iam superfit, ambiendam no-
 bis, credam. Nam Phaonem, aut, si
 uiri nulli essent, uel Sicelidas, uel Le-
 sbidas, timerem. Hoc ingenio profes-
 cit quippe, ut nequitiae illius sexus no-
 ster non sufficeret. Timerem autem,
 ne, si meram poetriam duxissem, et-
 iam prandendi nobis ac coenandi uer-
 sus essent, aut, ne liberi communes
 immunditiae perirent, aut poetae po-
 tius, quam boniciues, educatione aut
 imitatione matris, fierent. Quae pro-
 fecto, re et usu, distinguenda sunt in-
 uita. Pauci autem oppido ex iis sunt,
 quos Musae totos uindicant, qui lu-
 dibrium non debent, cum a libris ab-
 sunt, ne tu aliud a femina expectes.
 Quare, ut Aristoteles, alias in seruo,
 alias in domino, alias in femina, re-
 quirat uirtutes, ita mihi alia amica, a-
 lia placeat coniux. At poetae, post-
 quam in Propertio Cynthiam, in Ti-
 bullo Deliam, legerunt, aut Neme-
 fin,

fin, quas prostituisse formam, con-
fitentur etiam, qui laudant, easdem,
carmini et uitae suae conuenire, arbi-
trantur. Dignissimi mortales, qui
tam castas habeant uxores, atque eo-
rum, quos sequuntur, dominae fue-
runt. Itaque non raro euenire so-
let, ut, quo quisque est eruditior, eo
magis sub imperio uxoris uiuat. Ne-
que mirum. Nam, quemadmodum
Lacaenae, quod est apud Aristotelem,
dum in castris degerent mariti, ius
eorum et auctoritatem sibi uindica-
rant, ita ista, uiris aliud agentibus,
hoc est, absentibus, familiae imperium
inuadunt. An tu autem, domi esse, cen-
ses, qui nunc in Homero, nunc in Sene-
ca, aut in Platone (noui enim, qui
sic uiuunt) semper habent animum ac
mentem, qui nunc Romae, nunc Athe-
nis, aut, si ad recentiora animum dimit-
tunt, in Britannia, aut Gallia, aut In-
dia, uagantur, aut si nihil legunt, tamen
in Parnasso aliquo aut Helicone aber-
rant, et praesentes etiam plerunque
absunt?

*Qui mihi, ubi ad uxores uentum est,
sunt seneſ.*

Vnde fastidium primo, mox contem-
ptus,

ptus, si praesertim sint dotatae, aut
 liberius educatae, quales uos ut pluri-
 mum sectamini. Ita saepe euenit, ue-
 nuste noster, ut, dum isti uestri, sa-
 pientes sane ac eruditi uiri, infrequen-
 tes sunt ad signa, illae quoque, neque
 inelegantes, neque inficetae, alibi sti-
 pendia clam faciunt, uosque, publica
 et ubique nota nomina, ne priuatas
 quidem saepe uxores habeatis, aut,
 si sint honestae, etiam amarae sint et
 uiro graues. Neque sine causa.
 Vos enim nihil, praeter numeros
 et pedes, cogitatis, illae autem
 pessimae, in lecto pedem tolli, uo-
 lunt. Quare, ut festiue et improui-
 de amatis, ita saepe uxorem ducitis,
 cum nihil magis serio agendum, quam
 quod postea mutari nequit. Ergo, u-
 bi semel iugum boni uiri, tanquam
 asini aut boues, subiistis, culpam ipsi
 uestram, sed, cum emendari iam non
 potest, miseri agnoscitis, ideoque,
 quicquid committitur ab illis, tolera-
 tis, tam ridiculi mariti, quam faceti
 amantes. Nempe, quia placido in-
 genio ac miti estis, et, praesertim, si
 quis adsit, rixae fugitantes. Obstat
 enī

enim pudor, qui in illis iam decoxit. Praeterea acceptam ac possessam semel uim imperii, non armis, sed peruersitate muliebri, quod est multo efficacius, tuentur. Quae cum semel iam uirilibus intendere negotiis coeperunt, quod a uobis negligantur, animo feroces, sensim feminarum exuunt uirtutem, quae est uiri reuerentia. Vos autem, alia dum agitis, prius periisse eam, quam perire uobis, animum aduertitis. Quomodo et saepe in republica imperium mutatur. Hoc est grande arcanum illud, quod interdum ἐκ προσαγωγῆς, interdum ἐξ ἀμαρτίας, ab Aristotele, in Politicis, uocari, non ignoras. In familia autem, quod de ciuitate, dixit idem. Nihil refert, utrum imperent matronae, an, qui imperare debent, mulieri pareant. Vides causam, quare minus commodis uxoribus utantur eruditi, aut, cur seruiant. Nam, ut, in republica, industria imperium seruatur, ita negligentia amittitur. Eodem autem modo hic. Negligentiam nunc uoco, non, quae nihil agit, sed, quae aliud aut cogitat, aut curat. Quare saepe

saepe miror, reges quosdam impo-
 tentes, aut tyrannos, literarum usu
 interdixisse suis, ne imperium inua-
 derent, ut Iulianus ille, qui hoc alibi
 in Aristotele obseruarat. Ego sane, rex
 si essem aut tyrannus, clam optarem,
 ut poetae omnes, philosophi, aut o-
 ratores, essent, aut in legibus, aut a-
 stris, animum haberent. Nam et ani-
 mum eneruant illa, si sint nimia, et
 occupant, nec facile dimittunt. Fraudem
 praeterea nec cogitant beati illi,
 nec intelligunt, et facillime imperium
 tum ferunt, tum admittunt, nisi,
 qui cum modo, et ad usum, illa didicerunt,
 aut, qui nati ad imperium, aut
 generoso supra ceteros sunt animo.
 Nam, ad libertatem quosdam, alios
 ad seruitutem, nasci, certum est, de
 quibus Aristoteles. Reliqui, ut
 minime ambitiosi, ita honestissimi, ut
 plurimum, sunt uiri, qui opinione sua
 sese et studiis oblectant, ideoque nusquam
 pictum, aut fictum, aut scriptum,
 in historia inuenies, uirum cuiquam
 eruditum, regnum, aut imperium,
 eripuisse. Multa quoque inter
 Stoicorum regem et Iberiae inter-
 sunt.

sunt. Contra uero nostri, ne in famulos plerunque quidem, aut ancillas, inhibere imperium, ut par est, didicerunt, quod, non minus, quam a coniuge, extorqueri sibi, patiuntur. Mihi ergo matronale prius in puella placeat ingenium, ut in matrona mox probetur. Ac optarim quidem hilarem (non enim nego) ac festiuam, potius, quam grauem ac seueram, ut nimirum habeat mens nostra, cum ad se redit, ubi se oblectet. Sed, si illa uirum dedignetur eruditum, proba saltem ueniat ac casta. Quae si ante nuptias in matris gremio, non multis nota, honestissime educata est, postquam autem in amplexus uiri, bono cum parentum omine, transiuit, rem, quemadmodum oportet, domesticam tuetur, domi saepius, quam alibi, conspicitur (frons enim domini, quam occipitium, familiae plus prodest) marito morem gerit, et, quoque satis, est pudica, etiam delectat, liberos cum cura educat, ancillis imperat, culinae praeest, in mensa autem uultum ante omnia lubentem ac serenum, tum uero fercula, quae
 cura

cura ac mundities commendat potius,
 quam apparatus, cum iudicio apponit,
 si quid minus uerecundum (nam his
 moribus nunc uiuitur) ab hospite ef-
 fertur, aure neque prona id excipit,
 et facilius plerunque erubescit, quam
 responder. De ingenio, Primeri no-
 ster, et hilaritate ista, gratiam lubenter
 faciam, et hanc laudem huic homini
 seruabo, illi autem obsequendi glori-
 am relinquam. Quantumcunque
 enim uel prudentiae in nobis, uel in-
 genii, utrique satis sit, oportet, quem
 ad modum, in regno, cura regis ac
 prudentia sufficiat, necesse est. Vxo-
 ris enim, teste maximo philosopho-
 rum, uirtus, ut quam optime de uiro
 sentiat, cui cetera relinquat, ac pru-
 dentiam in primis, quae est uirtus
 imperantis. Maritus autem eius sem-
 per respicit utilitatem, cui imperat,
 quemadmodum et pater. Eius enim
 causa imperat ac praeest, sicut contra
 herus, non seruorum proprie, sed
 sua. Memoriam ingentem quoque
 illam, atque inusitatum, non magno-
 pere requiram, nec nomenclatorem
 quaero, sed uxorem, de cuius agitur

G

nunc

nunc bono. Suum enim cuique est, quod laudabile unum quemque reddit. Viri virum, serui seruum, feminae feminam, cuius primum temperantia, quae per se in femina spectatur, et ad feminam refertur, sicut cetera ad eum, in quo sunt perfecta. Memoria autem et ingenium, perfecta sunt in viro. Id enim eius actiones poscunt, quae sine illis perfici non possunt. Tales autem raro feminae incumbunt, et in iis satis est, maritum si sequatur. Neque enim imperat, sed paret. Non, ut serui (ne dii fiant) uerum suo quodam modo, sicut quodam modo filii parentibus. In quibus eadem cum requirantur, tamen, mediocria sufficere, putamus, ut monentes, nempe, intelligant, non, ut monendo praeceant, aut aliquid praescribant. In matrona autem, nisi temperantia sit absoluta, tantum illi deerit, quantum huic deerit uirtuti. Quod profecto dici de ingenio non potest, nisi prius, quale esse debeat matronae, doceas definiasque. Haec tu philosophica fortasse dices, et sint sane, non poetica sunt certe. sunt enim
 uera

uera. Eadem in uestris tamen quo-
 que inuenies. Nam quis ante eos sa-
 pientiam tractauit? Vide Euripidem,
 quem feminis fuisse infensum, uolunt,
 magnum in his talibus censorem. Vi-
 de, quae Andromache, in Fabula co-
 gnomine. Quantum est Musarum us-
 quam, omnes oderint nos, quantum
 uolent, nisi amem eam, ac prope-
 modum depeream, nisi Hectori con-
 ditionem suam ter millesimo post an-
 no gratuler. Ita paucis uerbis matro-
 nale ingenium expressit. Vide, quid
 et, apud ipsum cothurni principem,
 Teemessae Telamonis ille filius prae-
 scribat, non, ut lepide loquatur, sed,
 ut multum taceat. Dices, seruisse
 hanc quidem. Atqui in libera hoc pro-
 bat Aristoteles, qui uirtutem primam
 feminae, non sine causa, uocat. Cu-
 ius proprium si quaeris opus ac inge-
 nium, uersiculos, mi homo, aliquan-
 tum tuos, suaues quidem illos ac ue-
 nustos, sed ab instituto isto nimis ali-
 enos, aliquantulum e manibus depo-
 ne, mox, si lubet, resumpturus, dum
 quae Perictione et Phyntis, Pythago-
 ricæ matronae, hanc in rem scripse-
 runt,

runt, diligenter legeris. Moriar, ni
 magnas illas feminas continuo ama-
 bis. Quae non, ut puellae nostrae,
 balbum quid et peregrinum, sed, quem-
 admodum nouisse te, existimo, graui,
 hoc est, Dorico ac sibi proprio, ser-
 mone, loquebantur, quo et sua con-
 scripserunt. Vide et, apud Xenophon-
 tem nostrum, Socratem, quid dicat,
 de familia cum agit. At, ingeniosam
 inquires, amplecti malo, et haec ma-
 ior est uoluptas. Fortasse. Neque e-
 nim ita ex amoenitate exarui, ut ne-
 gem omnia. Sed quantilla haec uolu-
 ptas! Quam *ἀπὸν ἀνέστην μινεῖν* Democri-
 tus dicebat. Verum uos, aetate illa
 prima, miras fingitis imagines.

*Forstam et syluas illic lucosque Deorum
 Concipias animo, simulachraque ditia do-
 nis,*

Esse.

Adde, quod e cella aut suburra ali-
 quam in ea arte magis eruditam da-
 bo, cuius nihil, praeter ignorantiam,
 in uirgine laudatur, et, ni fallor, et-
 iam simplicitas delectat. Ita enim illi
 uestri, nuptialia cum scribant, et con-
 gressum illum primum, diis atque ho-
 minibus

minibus inuidiosum faciunt. Cogita enim mihi innocentiam illam, quae, e matris lectulo et complexibus ad uirum cum transit, diuersum aliquid ab eo suspicatur potius, quam nouit. Cogita lacrymulas illas, quas, ut uenustissimus poeta loquitur, certatim thalami intra limina fundunt. Quae siue sunt uerae, gratissimam simplicitatem arguunt, siue matrum gaudia, ut ille loqui amat, frustrantur, mariti quoque amorem uehementer acuunt. Cogita iam tenerum ruborem illum, pudicitiae fideiussorem, qui ad nomen nuptiarum una cum lachrymulis subinde, inuito quoque uultu, prorumpit, et integritatem animi non tam testatur, quam fateatur, et id genus alia, quae uestri melius. Satis enim est, si talia esse intelligas non nulla, quae hoc seculo, quo ignorantur, ipsum adhuc carmen, commendant, tum diuersa esse, quae amatis, et ignari extollitis. Da mihi enim aliquam ex istis, quas festiuas, aut ingeniosas, uos uocatis, quae eodem uultu alienas spectat nuptias et suas, thalamum cum risu petit, matri

blandum illud et supremum uale, le-
pide ac argute, dicit, totum uobis, o,
poetae mei, illud artificium perierit.
Quod ne quando fiat, mentiri etiam
soletis. Obseruasti denique unquam,
quam diuersa ratione Lesbiam illam
suam, et Torquati sponsam, descripse-
rit Catullus tuus? Quarum altera, mu-
lier ingeniosa, nosti, in triuiis et an-
giportis quid faciat. Nam, nec me-
minisse, est honestum. Altera, quo
ingenio memoriaque, nihil refert (ne-
que constat sane) uni uiro destinata,
eo frustra expectante, moras nequit,
trepidat, cunctatur, thalamum for-
midat, postremo,

Flet, quod ire necesse sit,

et,

Tardat ingenuus pudor,

et similia non nulla, quae mirifice nos
capiunt. Diu est enim, cum purissi-
mum poetam illum et Romanae lin-
guae optimum autorem studiose le-
gi. Sed, ut cetera omitam, scin tu, a-
matorum, quantum uiuit usquam, le-
pidissime, aduenturum illud tempus,
cum, ut coniugem, mox etiam, ut
matrem, quam festiue deperis, ama-
re in-

re incipies , cum intelliges , uxorem esse dignitatis nomen potius , quam uoluptatis , cum ex utero , Primeri , illo , qui tot ineptissimarum cogitationum , quamdiu amas , scopus esse solet , festiuissimum heredem , tanquam e perula , depromet tibi ? in quo matris pudicitiam , patris ingenium ac uultum , maxima cum uoluptate agnosces ? Siquidem hoc ipsum , patri ut sit similis , a materna castitate , non ab ingenio , est expectandum . Scin , futurum illud tempus , cum papillas geminas , gemellas illas , quas nunc orbis gemmeos , nunc suauissimos colliculos , et , si ita uideatur , naeuulos (quid enim non audetis Galli) in carminibus uocare soles , non in uoluptatem tuam , sed domesticam necessitatem , nudabit , cum sanctissimum illum fontem , hominis educatorem , qui concretus e paterno primum femine , e materno mox et animo , et corpore , decurrens , ex utroque multum trahit , ad tuorum alimoniam . conferre incipiet , et , qualis est ipsa , talem Primeriolum formabit nobis .
Ne tu , frustra quicquam factum a

natura, putes, quae diu, antequam
 philosophus extaret aut poeta, homi-
 nem produxerat. Postremum est,
 Qua ratione amandum tibi censeam.
 Quod cum risu, ut superiora, legi. Se-
 rum quippe est, si amas. Neque e-
 nim magis, quomodo amandum sit,
 intelliget, qui amat, quam, quo sit,
 eundum, qui iam usum oculorum
 amplius non habet. Sed nec illud pe-
 tis, quibus artibus conciliandae sint
 puellae. Nam hoc Naso melius do-
 cebit. Nulla enim hic philosophia o-
 pus, sed prudentia. Totum enim ex
 ingenio illius pendet, quam iam ele-
 gisti. Quae si talis, mi Primeri, est,
 qualem esse, e tuis coniecturam feci,
 et ex aliis audiui, habes equidem,
 quod agas, etiamsi nullos, homo fe-
 stiuiissime, uersiculos conscribas. Pla-
 ne enim non tu quidem in Chary-
 bdi, sed suauissima Sirene, haectenus
 laboras, quippe, ut Homericæ, Vlyf-
 sem protinus aduenientem, et πολυαι-
 τον, et μέγα κῦδ' Ἰχαιῶν, compellant,
 ita ista, ignem tuum si exponas, et, be-
 atam esse se honore tanto, et, si uo-
 les, etiam indignam, protinus fatebitur.

tur. Quid ni enim, uiro tali, tam exi-
 mio poeta? Tum, si quicquam tibi
 detrahas, ascribas illi, uniuersum fe-
 minarum sexum, tanti esse, quanti
 uos putatis, callide negabit. Id impo-
 nere plerunque uobis, illis autem ea
 ratione plusculum accedere animi.
 Iam, ut aliquod ingenii argumentum
 fuerit quaerendum tibi (scire enim,
 se, cessare uos non magis posse, quam
 hoc coelum, a quo ducitis originem)
 alias sane esse, quae non paulo plus
 merentur. Se quoque, qualiscun-
 que sit tandem, parum interesse, quin
 iam melius sentire de se ipsa incipiat,
 non tam suis sibi meritis, quam, quod
 uiro non displiceat, qui tantis, ac tam
 multis, placet. Hic, si te sat noui,
 aegre temperabis tibi, quin epigram-
 mation effundas, et fortasse hoc ipsum
 uel candorem, uel modestiam, uoca-
 bis. Interdum enim stulte inepti-
 mus. Hoc regina, ut sereno amoe-
 noque uultu, ita cupidissimo admit-
 tet animo. Quin, si praemium, ba-
 siolum, efflagites, id illa reluctando
 paullum, mox prodicione sua sibi sen-
 tum expugnata, oculis natantibus, at-

que in ipso prope amplexu liquefcen-
tibus, concedet tandem. Hinc iam
prima mali labes. Habet, tenetur
poeta nofter, captus est.

*Interea Libyæ magnas it fama per ur-
bes,*

adueniffe doctum, nescio quem, ho-
minem,

*Cui se pulchra uiro dignetur iungere
Dido,*

idque, non nolente illa. Ea enim ra-
tione omnium iudicia aucupatur. Er-
go,

Hæc uatum ignaræ mentes!

Primo omnium conueniunt proceres,
delicata ac fastidiosa natio, qui, ut in
antiquo est carmine, præter propter
uitam, non in ipsa, uiuunt, et, agen-
do nihil admodum defatigati, a ru-
musculis queiscunque otii uindictam
simul, ac solatium, cum malo tuo,
petunt. Ibi in uiuendi rationem, in
ingenium, in studia, miserrimi aman-
tis accurate inquiritur. Nam amicis,
aut propinquis, nulla fides, nullus hic
locus est. Symbolam quisque pro
se affert, quisque sententiam exponit.
Inter quos Iarbas sæpe unus est aut
alter,

alter, cuius in animo repulsarum ci-
trix adhuc manent, qui, in primis
sua interesse, arbitratur, idem tibi ut
eueniat. Et hoc totum nunc agitur.

Confedere duces. Post hos aduocan-
tur patres conscripti, quibus, infra
umbilicum et supremum femur, om-
nia deducta sunt ac plana, insolentes
ac dicaculae puellae. E quibus
quaedam nihil, praeter cristas, som-
niant, ac galeas, et, in tanta pacis
spe, ferrum tamen amant, cuius ad
mensuram noctis gaudia disponunt.
Quaedam forma corporis ac modo
amatores inter se contendunt, neque
eos aestimant, sed metiuntur, ceterum,
quo quisque specie inanum plus
ualet, eo magis antefertur. Non nul-
lae fasces ac seures, meras denique
res publicas, loquuntur. Quaedam
fratrem habent aut affinem, quem
praelatum tibi, mallent.

Omnes, hae metuunt uersus, odere poetam.

Quid expectas? Narro tibi. ipsae, si
dis placet, literae periclitantur, qua-
rum e suffragiis senatus populique
tunicati tota dignitas iam pender. A-

si philosophum, alii poetam, tardum
 alii, aut taciturnum, dicunt. Erunt
 et, qui peregrinum dicent, homines,
 qui, ubi nati sint, non refert, cum, si
 nati nondum essent, ne id quidem a-
 liquid referret. iuxta enim ignoran-
 tur. Et hi tamen de doctorum capi-
 te comitia nunc habent. Si qua vi-
 tae tuae aut fortunae labes haeret, si
 qua genii infelicitas aut formae, ea
 quoque uentilatur et paulatim in a-
 pricum producitur. Postremo, si non
 tuis, omnium eruditorum moribus
 urgeris ac calamitatibus, et haec tua
 fiunt. Multorum enim interest, ut
 talis habearis. Quae tamen leuora
 sunt, quam assiduae calumniae, quas
 aliae libenter fingunt, aliae libenter
 credunt. Denique, uir eruditus et
 clarissimus, ut uestri uocant, paries
 es factus, quem caniculae commin-
 gant, pueri et artium tirunculi, in
 computationibus et circulis, loquan-
 tur. Omnes enim de successu iudi-
 cant, qui cetera nec capiunt, nec ae-
 stimant. Nam, si aliud expectas, ue-
 hementer erras. Tu interea quid?
 Homo

Homo literatus inter scapham et Neptunum haeret. Inuenisti Parcā, quae tuorum tibi feriem factorum ordinet, quorum sane ordo, non iam in deorum, ut Homerus loqui solet, sed in puellarum genibus, uersatur. Quid ergo? Obambulas, et uersus facis, quos Dione tua scilicet, cantillet et circumferat, aut in aurem Philematio, aut Glyceriolo, susurret. Nam, si, pluris ea fieri, existimas, haud parum erras. Nulla est enim e festiuis illis, quae non carmen malit optimi poetae, quam fortunas eius, de quibus non immerito non nunquam male sentiunt. Nam, quis usus, aiunt, uiri eruditi esse potest, quem, ut statuam, plerique admirantur aut commendant, uxorem autem nemo respicit aut curat? Esse angustum iis plerunque stipendiolum, quo cum uitam ipsi uix sustentent, superesse, ut exasse in paupertatem liberi succedant. Interea, si minus impetras, quod petis, uersus tui ad maritum transeunt cum dote, ut ad tuos numeros, uidelicet, speratam tuam amplectantur. Itaque, ut citharoedi et tibicines
in a-

in aliorum nuptiis plerunque canunt, ita eae, quas uos celebratis festiuissime, aliis non raro cedunt, uobis autem cantum et lachrymas relinquunt. Interim dies ducitur ex die, strenue itur ac reditur, quippe, plusculum, si urges, ibi uero, formae suae et amoris tui conscia, hoc monstrum, modo metu, modo spe, miserum ludificatur, et extrema semper metuentem. Nam, si de discessu uerbulum, illa contra, dieteriolum, aut alterum de melioribus, aspergit, quibus condimentum illud admirabile, ab oculis et gestibus, accedit,

*Quod misero cordi affixum uiuescit, ut
ignis.*

Ergo interim aut illicit cupidum, aut, captum iam, illecebris producit, neque sine magna temporis iactura tempus extrahit, aut, si, satis firmiter teneri, credit, ad superbiam conuertit animum. Haecenus, ut uinctum non dimittat. Qua in re usitata formula est, placere te quidem, sed ad matrimonium non posse adhuc animum appellere. Semper enim alias conditiones uidet, quae si offerantur, tu-
is am-

is amplius historiis nec partes sint ,
 nec locus , ac ne uersibus quidem ,
 quos interea percurrit. Quid enim
 minus potest ? Maius autem , quo se
 occupet , non habet. Interea non de-
 est illi , a quo colitur cum cura , et
 quem populo ostendat. Iis , qui be-
 ne eruditioni uolunt , ipsam quoque
 ut aestiment , ceteris , ut clam illudant ,
 et , illudi tibi , uideant. Nam haec il-
 lis maxima uoluptas , cum praefer-
 rim inter suas regnant. Inter haec
 (arcana quippe imperii propemodum
 intelligis) in primis caues , ne calami-
 tatem aliis exponastuam. Quid enim ?
 Nonne in theatrum hoc uenisti ? Non-
 ne hoc intrasti ipse ? Nonne uni tibi
 exedendum est ? Et quid agas ? Suc-
 censeas nimirum. Quis ? Amator ,
 hoc est , publice stultitiam professus.
 Cui ? Puellae , quam eodem tempore ,
 si irascere , amplecti tamen malis. Ad-
 de , quod uidetur esse uiri , muliebres
 ferre iniurias potissimum , honesti
 autem , uitia dissimulare , et praeci-
 pue , quae profunt nobis , etiam , cum
 subito mutantur. Nullum enim , nisi
 in prudentia , ac probitate nostra , in-
 uolu-

nolucrum habet iste sexus, tum, qui beneficium, cum famae detrimento clam collatum, aut fauorem nimium, uel comitatem, dominae, celare nequit, ut ingratum, ut constantem parum futilemque, aut leuem, odimus. Omnes quippe infirmioribus fauimus, cum praesertim melius, uindicta temporis ac Deo committatur. Nunquam enim laudi aut impune cuiquam fuit, uirum, qui honeste ambit, nequiter circumduxisse. Nam, si nihil aliud, honoris sui semper faciunt iacturam, quae de alieno ludunt. Ut uix magis improbentur, quae de flore suo largiuntur. Nemo autem ita prudens, ita bene subducta ad uitam ratione, unquam fuit, cui non imponi ista ratione possit. Ideo cordati et boni, illam odio, iuuenem commiseratione, dignum iudicant, aut uenia. Vere enim illud hic usurpatur,

Cuius potest accidere, quod cuiquam potest.

Interim, si festiui es ingenii et ridere alios plerunque soles, metuis, ne, idem uicissim eueniat nunc tibi. Neque

que raro cogitas interea, quanto meliora reliqueris, quam tibi bene domolim, cum clarissimis doctissimisque uiris, L. Annaeo Seneca, Plutarcho, Cicerone, aliisque, conueniret. A quibus, nihil ut ageres, diuortium fecisti. Ut omittam nunc, quam multa tibi, praeter morem consuetudinemque, sint agenda, uicini prehensandi et amici, obsidendae fores, salutandi plures, omnes metuendi. Cogitandum, quid ancillae, quid pueri, absente te, suggillent. Noctes insomnes traducendae, literis et sanctis meditationibus renuntiandum, saepe gemendum, non nunquam clam illachrymandum, ac conditio tuae. Videndum ac cura expendendum, quae uestis, qui cultus, potissimum te deceat, in primis autem, quid iam usu sit receptum. Vtrum latus barbae, quod ad orientem spectat, recte conueniat cum eo, quod in occidentem tendit. Sarrure accurato et tonsore utendum est. Danda est opera, ne pallium ab interiore habitu, tanquam in cumuli bello, dissideat, aut aequo sit prolixius, ne calcei, praeter aequum ac bonum, caligarum termi-

H nos

nos inuadant, aut altius assurgant, ut
periscelides intra praescriptum se con-
tineant spatium, ne, *Vti possideis*, in-
terdicat praetor. Incedendum cum cu-
ra, cum cura edendum ac bibendum,
cum cura insaniendum est. Denique,

*Muliebres mores discendi, obliuiscendi stra-
tiotici.*

Si quem uides uirum grauem, et, quem
aestimare soles, tacito pudore, si quem
inimicum, ira ac indignatione, emoria-
ris, necesse est. In hoc statu, mi Prime-
ri, si restuae sunt, et in isto pelago ia-
ctaris, homo minime scelestus, sed po-
etica simplicitate uitam solitus transi-
gere, id quoque humanarum imperitus
fraudum, quales plerunque estis, qui
ab hominum, studio discendi semper
aliquid, remoti oculis tenemini, quae-
ris, quidnam faciendum tibi censeam?
Primo, si amorem admisisti, actum
est. Mala enim merx est. Proximum
est ergo, ut esurias, quod in his con-
ducere, arbitrantur Graeci. Neque
parum sane abstinentia hic potest. Se-
cundum est, ut moram temporis op-
ponas.

ponas. Tertium, ut locum mutes
 (nam, et hoc prodesse, aiunt) et cum
 loco pariter amorem, si potes. Non
 enim quartum addam, de laqueo ut
 cogites, ut quod absque uitae detri-
 mento fieri non posse, existimem.
 Sin, missis ambagibus, tecum me se-
 rio uis agere, sic agam. Vin tu, optime
 Primeri, rationi, quam fortunae, po-
 tius amores tuos credere? Vis de te,
 uis de sana mente, aliquando cogita-
 re? Adeo redisse res tuas, ut potissi-
 mum illius te amore maceres, quae
 despectum te habet, eludendum,
 autem aliis propinat? Nescire te, e-
 gregiae existimationis uirum, uniuersum
 seminarum sexum tanti non esse,
 ut tu omnibus ludibrium debeas!
 Ne id quidem cogitare te, famam fru-
 stra te doctrina peperisse, si uiuendo
 nullam eius curam habes, frustra e-
 ruditum esse, si receptam populi opi-
 nionem re ac factis astruis, ne com-
 munem quidem sensum eruditus esse.
 Si, aetati dare ludum, placet, quae
 honestior uoluptas petitur, quam
 e coniugio? Hoc si duplicet quare in
 re seria nugari lubet? Quare Catal-

H 2

lus et

lus et Tibullus, et amandi artifex, Ouidius, assidue in manibus uersantur tibi, Plato autem, Xenophon et Epictetus, ne tractantur quidem, quorum tamen scriptis nullum efficacius, ad tolerandas res aduersas, remedium inuenies? Et, quia ad seueram Stoicorum sectam ablegare te uix audeo, quae urit tantum et incidit uulnera, nouerca perturbationum potius, quam emendatrix, agendum, Platonem tuum inspicere, suauissimam ac iucundissimam scriptorem, et, qui nihil uenustati poetarum ac amoenitati debet, ne quid dicam amplius. Is tibi dicet, Nihil aliud amorem esse, quam opinionem boni, ut, si lippus plumbum uideat, hoc autem plumbum esse aurum, credat. Interim hoc amet, eius torqueatur desiderio, dies totos, totas noctes, sese maceret, si absit, laudes denique eius celebret ac canat. Nunc ex Euripide exclamet,

Ω, χρυσὸν, δεξιῶμα παιδίσκων ἑρπύλλης.

Nunc ex tuo Pindaro,

ὁ δὲ

Στυγρὸς, αἰθόμενος πῦρ

ἔτι

αἰε διαπρέπει νυ-
κτι, μεγάνορ ἔξοχα πλάτν.

Interdum uersus ipse scribat, in quibus omnia commemoret, quae auro comparari solent, eum, qui hoc habeat, obseruet, colat, sectetur, totos dies oculos in eum pariter, et animum, coniciat, interim de medico non cogitet. Ita tecum, mi Primeri, nunc, ni fallor, agitur, huic similimus est morbus tuus. Nam, nec pulchra omnibus uidentur, quae uidentur tibi, nec exactum satis est, in bonis an habenda sint, quae bona tibi nunc uidentur. Nisi forte credi mauis tibi, esse quendam puerum, cui puero Vulcanus pater, mater sit Venus. Hunc cum face et sagittis miras res gerere, quemque attigit, ut Comici loquuntur, solido mactare infortunio, qui, ut tu canis,

*E dominae sacros accendit uultibus ignes,
Et flammam geminis suscitatur ex oculis,
Ut quondam Titana ferunt, immanibus ausis,
Aeterno flammam surripuisse Ioui.*

Aut, si audire illa mauis. ualde enim sunt delicata.

*Oscula cum indulset roseo mihi Margaritis ore,
Et trahit ad se intus et transfugientem animam,*

*Tum loquor , O , si quid animae superest mihi
diui ,*

*Atque ipsum pulchrae impendite me do-
minae.*

Nisi , quod ab illis superantur ,

*Cum dominam aspexit , clypeum abiicit , et
procul imos*

Infelix mi animus effugit in digitos.

*O , diui , fugituo illi latebram date tutam ,
Hostili in gremio sic fugiat dominum.*

Hisne, tu, uersiculis dolores mitigari
posse, credis, quos in se se amor ha-
bet, et molestias? Hisne, tu, puellas,
quibus ipsa sordet eruditio, moueri
posse, credis? Quin, si uir es, sapere
audes aliquando, ac te ignominiae,
subducis? Quin das aliquando ope-
ram, ac serio hoc agis, ut uxorculam
modestam, liberos suauissimos simi-
limosque tui, uitam, non incertam,
sed compositam, amice tibi gratule-
mur? Denique, si me, site, si existi-
mationem tuam, amas, aut puellam
ama, qualem tibi coniugem optares,
non procacem, non alternam animi
et uagam, sed, quae pretium amori
tuo ponat, aut constanti animo, ac
ad exemplum, si uideretur, meum, pro
uxore, semel sapientiam amplectere.

Sin

que ingenium, in usum suum, penetrat aut tentat, calliditatem alienam, facile expugnat. Habeo amicum, uirum literatum, qui his artibus arcana plurimorum penetrat, neque parum liberaliter, pro fide ac candore suo singulari, multa eius generis nobiscum, in congressu ac colloquiis, communicat. Iures, ubi cum hominibus uersatur, silentii plane alti ac magnarum cogitationum mortalem esse, aut in libris animum habere. Ille uero hoc agit, aduertit quae non censeas, ac, si quando, uel ex aula, uel e foro, ad se redit, quicquid alibi uel uidit, uel audiuit, chartis festiuissime committit, et dexteritate summa mores ineptorum, et, qui literas oderunt, callidissime depingit. De quibus posteritas fortasse iudicabit. Non minoris enim est prudentiae, non ante tempus sua edere, quam optime scripsisse. Est et aliud, fortasse non omnino contemnendum. Saepe obseruauit, nullam esse tam ueritatem, quae affectus suos moderari possit. Quod centesimus uirorum quisque uix potest. Igitur, si paululum non nunquam aut irrites, aut ad iram pro-
uoces,

voces, rumusculum ex templo aut
 alterius de te iudicium, impinget tibi.
 Tantum uindictae amor potest. Ne-
 que raro fit, ut, dum aliena sciscitan-
 tur, sua non occultent. At uero, si
 iam haeres, quod omnino iudico, et
 nolles tamen, neque intelligere non
 potes, quid expediat, uideri tamen ali-
 is constantem, minus pudet, primum
 erit, ut frigusculo paulatim eam ferias,
 et amorem, quantum potest, non
 abrumpas quidem, sed cunctando dif-
 suas. Ita, suis peti artibus se, sentiet.
 Et interdum sunt non nulla, hoc cur
 fieri expediat, si nimirum, non omni-
 no male cum amicis eius aut propin-
 quis conuenire tibi, credis, praeclaris
 saepe et eximiis hominibus, addo et
 tui studiosis, quibus aegre esse debet,
 uirum probum sic ludibrio exponi.
 Sed, quis Deus inter tot iudicia uel o-
 pem ferat tibi, uel reginae animum
 emolliat? Nam, qui frigide aut nimi-
 um remisse intercedunt, nihil promo-
 uent, qui calide, ne illi quidem, fi-
 dem enim non inueniunt. Et uero,
 cuius interest, ne tu insanias? Aut quis
 adducere eam potest, praeter animi
 sententiam ut uiro nubat? Quod e-

go quidem nulli autor esse uelim. Debetur quoque haec tanquam merces pudicitiae, ut libenter id et sua sponte faciunt puellae, quod si imperetur, non uoluptas sit, sed poena, cuius partem semper maximam maritus fert. Adeo etiam hic difficile est,

uenatum ducere inuitas canes.

Interim tuus illis honor deferendus est, etiam, cum, agere aliud, intelligis, et iudicio puellae, sine eius ac suorum inuidia, omnia deferre. Id quod hodie non nemo facit. Ea enim ratione, ut quisque est simplicissimus, ita circumducitur facillime, et fati fieri patitur sibi, qui autem non est, dabit tamen operam, ut uideatur. Quod si dignam tuis moribus, tuaque uita, es nactus, nunquam differendum est, quod agis, ne, dum tu in Pindarum, aut nescio quem alium scriptorem, commentarium moliris, alius in eam notas scribat. Stylo enim expedito hic est opus, et praesertim, si sit procax aut agilior. Neque raro uenit, ut, dum uos pugnatis tepide, a lius cuniculis rem gerat, et dolabra aruum expugnet. Quod fit, corpore

pore expugnato. Pudoris enim sui labem necessario puella sequitur, aut, si est honesta, anteuertit. Virtutes quoque minus mouent animum, commune contra dedecus et conscientia obstringunt. Vos uero fide optima ac moribus amatis, neque nimium audetis per lasciuiam, quae illecebra hoc tempore amoris est ac glutinum. Ita fit, ut, dum boni uiri estis, alius de ea, et de uobis pariter, triumphet. Quippe si, quemadmodum, in optimatum republica, eundem esse bonum uirum, bonumque ciuem, docet Aristoteles, in reliquis diuersa, ut plurimum haec esse, ita, inquam, optimarum quoque puellarum aliqua respublica si esset, idem uir bonus, et amator bonus, esset. Nunc, corruptis moribus, Primæri noster, capiuntur optime, quæ tales sunt, uiri autem boni et modesti locum dant prudentioribus, sicuti in palæstra eruditi fortibus. Non enim ibi, si poeta esses, et ualentem nactus esses aduersarium, quicquam efficeres. Idem tamen hic fieri, miraris. Et plerique estis tales, ut cum impetu agatis

tis omnia. Ideo non raro fit, ut acri-
bus iniitiis, sine incurioso, infelici exi-
tu, ametis, quod in multis observavi.
Atque idcirco pridem in possessione
repulsarum estis. Nam, ut ueteres o-
mittam, neque Claudiam Lotichius,
neque Hyellam Flaminius, neque
Cassandram exorauit Ronfardus. Il-
la autem,

Vatis amatoris, Iulia, sculpta manu,
relicto uate, amatore suo et sculptore,
peregrino cuidam nupsit. Qui, poeta
multum indignante, quod ex eius
uersibus apparet, in illius gremio
cantare merito, pro illo, potuit,

*Centum basia centies,
Centum basia millies,
Mille basia millies,
Et rot millia millies,
Quot guttae Siculo mari,
Quot sunt sidera coelo,
Istis purpureis genis,
Istis turgidulis labris,
Ocellisque loquaculis,
Figam continuo impetu,
Magni, Iulia, nominis.
Namque amans tuus excidit,
Et sculptor tuus excidit,
Exciditque poeta.*

Miser

Miser autem basiator et suauissimus poeta, cum instaret iam nox illa, cuius usum ille ac fructum sola cogitatione delibarat, solem orat, uultum ut abscondat, Iouem, fulmina ut emittat, quasi nouum rebus inducendum esset chaos, aut Titanes coelum oppugnarent, aut deorum interesset, a quo eius Iulia deuirginanda esset. Qua de re et literas illius legi, sed quae nondum formis sunt descriptae. Quosdam tam abiecto noui animo, ut in eius animum, quam amant, ferio Inquirere non audeant, ne, si subito desistant, ferre repulsam dicantur. Nam hoc ignominiosum ducunt. Quasi id non regibus eueniat quotidie, aut quasi possint cogi, quae se exorari, nolint, aut haec tota res non fato dispensetur potius, quam meritis. postremo, quasi de praetura, aut de consulatu, hic agatur. Atqui Cato, a uictore orbis populo repulsus, pila dicitur iussisse, nec, Vatinius postpositus, minorem se propterea existimauit. Nos, contra, qui, si bona nostra nouimus, et, paruo tuere, didicimus, quod philosophia sola dare potest, si-
pra

pra regum omnium ac principum re-
 pulsas longe assurgimus, quasi non in
 foro, et in aula, plurimi reperiantur,
 qui augustam sapientiae ac eruditio-
 nis dignitatem, quia capere non pos-
 sunt, pertinaciter contemnunt, et au-
 toritate sua oppugnatum eunt, ad
 stolatum iudicem abimus. Iraque stul-
 tissimi mortalium, quanti aliqua, si
 diis placet, Eromonion nos esse, aut
 Lampadion, existimat, tanti esse, ipsi
 arbitramur. Cum praesertim sint et
 aliae, nec forma, neque dote, inferi-
 ores, quae et eruditioni multum, et
 parentibus deferre quiduis, ut honeste
 educatas decet, didicerunt. Quas qui
 tacite ambiat, modeste petat, conscio
 nemine, fauente quolibet, confectam
 rem habeat, neque temporis iacturam
 faciat, aut existimationis notam publi-
 ce incurrat. Sed plerunque nimis aut
 demissi, aut supplices, nos sumus. Hinc
 autem spiritus assumit iste sexus. Tum,
 quae placent nobis, sine modo extol-
 limus, quod et lubentissime admittunt.
 Idem quoque, quod Pygmalioni acci-
 disse, aiunt, accidit poetis. Nam, ut
 ille statuam ex ebore fecisse fertur,
 quam

quam mox deperire coepit, ita formam saepe ipsi nobis fingimus, in qua, ut primo ludimus, ita tandem misere haeremus. Quicquid enim deest ei, de qua cogitamus, ex ingenio supplemus, neque parum addimus, quiduis autem excusamus. Ut sit alia propemodum in uersibus et mente nostra, quam, quae aliis uidetur. Non enim semper ueritatem exprimit aut imitatur poeta, sicut recte obseruat Plato, amator autem raro eam uidet. Adde, quod, qui captus iam est, odit eam semper, et nescire mauult etiam, quae nouit. Vnum addam nunc, ac desinam. Rationes uestras, optime Primeri, uehementer admirari me solere. Qui cum ea tractetis studia, quae in rebus humanis quidem propria sunt, a uulgo tamen aliena sunt, ideoque contemnuntur, si quatenus est puella, uel in aula, uel in foro, moribus et indole a uobis aliena, hanc ut plurimum sectamini, neque minus, non procedere, quae cogitatis, admiramini. Id plerunque in uobis risi, homo simplex, et qui nihil soleo dissimulare. Eas quoque urbes eligitis non nunquam, quae curia instituto uestro

uestro minime conueniunt. Ut, si
tu Bruxellae, Amstelodami ego a-
mem, cum in animo et mente patri-
monium omne, omnes habeamus
copias, hanc monetam autem ibi ne-
mo norit. Eorum opes interim stultitiam et sapientiae contemptum patiuntur, uirtus autem nostra et scientia laudantur quidem, sola autem illa expetuntur. Id memento quoque, qua sis tempestate natus, qua nimirum ad interitum, ad certam mortem, omnis properat humanitas, tantum, quia minus, quam debebat, aestimatur. Legimus, Virgilio non secus, quam Augusto, uenienti, Romanum populum assurrexisse, Augusto uero ab Horatio repulsam tulisse, quia Maecenatem praeferebat, Vespasianum, iucundissimum Imperatorem, a Plinio uocari, principum filios, aetate patrum, humaniores docuisse, literas, Laurentio Medici Pontianum, Franciso primo alios, familiares fuisse. Quem et ad Robertum Stephanum subinde uisitasse, et, cum ei non uacaret, quod eorum quae tum edebantur, emendationibus in-

tentus esset, paullum expectare ius-
sum. Neque parum refert, ubi ui-
uas, penes principem, an penes po-
pulum, sit summa rei. Plerunque,
quoque ingenia praeclara pluris fieri
post obitum dicuntur. Sed tum se-
rum est, uxorem ducere. Neque
ego autor tibi sum propterea, ut mo-
riaris. Habes nostram, optime uiro-
rum, de poesi tua, habes de amoribus,
sententiam. Quod si tua interim pla-
cere tibi pergat (non enim inuidere
possum tibi) et ad hoc iudicium quo-
tannis duo aureorum millia accedunt,
per me licet, ut ex his non nulla prae-
termittas. Ermi enim tales facilius,
quam exorari, solent. Vale, ac scito,
totum me in describenda noua re-
publica nunc esse, in qua hoc cauebi-
tur, ut, quemadmodum nunc soli re-
ges regum amant filias ac ducunt,
ita poetarum ac philosophorum inter
sesè liberi iungantur. Pudet enim
uos, ab aliis non satis aestimari, tum,
ut emptiones et uenditiones, non,,
quod nunc fit, auro et argento, sed
poetica moneta, contrahantur, hoc
est, uersibus. Quadringenta millia

I

qui

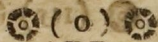
qui possidebit, eques erit, qui Romanum carmen, Graecum, et uernaculum, dexteritate pari scribet, imperabit, reliquis. Si quae sunt puellae, quae poetis olim illuserunt, quas et ego odi pessime, eae in hac urbe mea, atque in hac republica, eunuchis nubent. Idem quoque ut illis post hanc uitam eueniat, Minos, Iouis dum uiueret, arcanis admotus, nunc autem inferorum praetor, Aeacus praeterea et Rhadamantus Gnossius, curabunt, qui, ut nosti, praefecturam suam atque imperium poetis debent. Quorum ad tribunal, ubi mortem commutauerint cum uita, Venus aut Cupido, foliis maluarum, usque ad necem, eos caedet, cum solenni formula, ad plagas singulas,

Discite iustitiam, monitae, et non temnere uates.

Riuales autem poetarum, quamdiu uiuent, aere diruti, atque, ut in militia, discincti, sine sica ambulabunt, non, de qua Cornelia lex agit, sed, quam tangit Iulia, ut intellegant, cum uiris sibi rem fuisse. Ergo uide etiam atque etiam, quid agas. Nam, si expecta-

re

re potes, donec omnia, ut oportet,
 tibi erunt constituta, faxo, lepidam
 puellam ex Anacreonte, aut Home-
 ro, eligas, cui dotem dabit Penia,
 Platonis, aut Idea. Nullus enim ibi
 usus erit nummi. Nunc autem, quan-
 quam uena lenis, et tersissimus cha-
 racter, in suauissimis uersiculis scri-
 ptisquetuis omnibus elucet, est tamen
 quidam, in scutatis uestri regis et
 circumforaneo hoc auro, qui non
 paullo plus potest. Haec res nobis
 fraudi esse solet. Vnum opto, ne,
 perpetuo iocari me, existimes, fidem
 ut habeas, homini non quidem eru-
 dito, sed, qui aliquem, ni fallor, usum
 habet rerum atque experientiam.
 Quod ne fero fatearis atque intelli-
 gas, iterum atque iterum, suauissi-
 me Primeri, caue. Vale, et Bello-
 cherium, tuum iuxta, ac meum,
 meis uerbis, saluta. Lugduni Batauo-
 rum, CIO IOC VII, Cal. Iul. Mi dq-
 etissime et uenustissime Primeri,
 iterum uale.

ADD.

Ad. p. 16. Naudaeus de uita coelibe dixit.
*Je ne bais pas la pensée de cette Vestale Ro-
maine, laquelle eut voulu être mariée, et qui
pensa mourir pour avoir trop ardemment pro-
noncé ce Vers Latin de Senèque L. 6. Controv. 8,
Felices nuptae, moriar, nisi nubere dul-
ce est.*

*Je ne pourrois pas me résoudre à me marier,
ce marché est trop épineux et trop plein de dif-
ficulté pour un homme d'étude, J'aime mieux
dire comme Horace,*

Melius nil coelibe vita.

Vid. Naudaeana, p. 120, sq.

CICERONIS

CREDE RATEM VENTIS ANIMVM NE

CREDE PVELLIS

NAMQVE EST FEMINEA TVTIOR

VNDA FIDE

FEMINA NVLLA BONA EST ET SI BO

NA CONTIGIT VLLA

NE SCIO QVO FATO RES MALA

FACTA BONA EST

DIOG. LAERTIVS

IN MENEDEMO

MENEDEMVS INTERROGANTI VXOR NE

SAPIENTI SIT DVCENDA SAPIENS NE TI

BI INQVIT VIDEOR ET CVM ILLE

AFFIRMASSET, EGOVERO DVXI

42 $\frac{5}{9}$

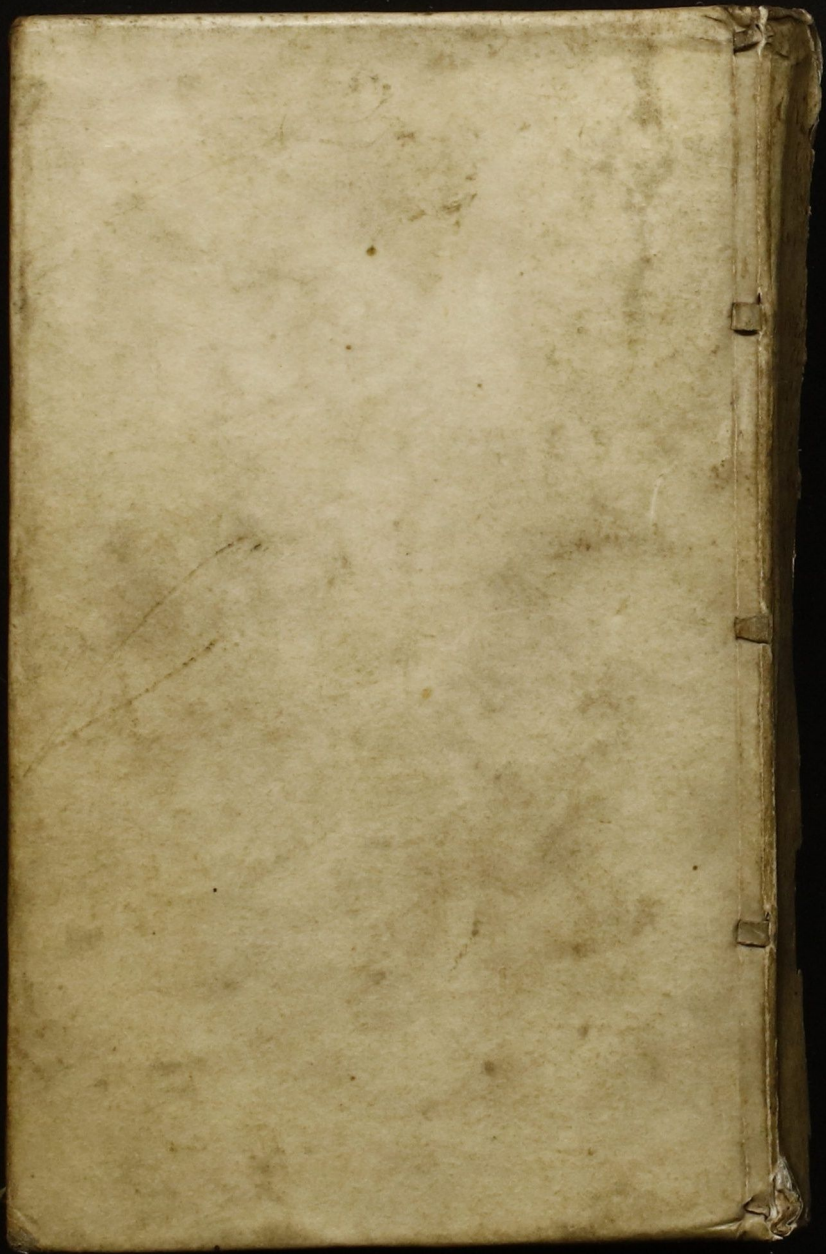

ULB Halle

3

007 234 325

B.I.G.

Farbkarte #13

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

IRENAEI CARPENTERII
ERVDITORVM
COELIBVM
SEMICENTVRIA NOVA

ACCEDIT
DANIELIS HEINSII
EPISTOLA
AN ET QVALIS
VIRO LITERATO
DVCENDA SIT VXOR

VITTEMBERGAE SAXONVM
APVD CHRIST. THEOPH. LVDOVICVM
A. C. CIO IO CCXV